

Science initiative “Universum”

WE CREATE SCIENCE

Proceedings of XXXXVI International scientific conference

Lawrence

Mar 9, 2019

www.iscience.me

Proceedings of XXXXVI International scientific conference “We create science”.
Morrisville, Lulu Press., 2019. 112 p.

Science initiative “Universum”

mail@iscience.me

www.iscience.me

Proceedings of 46th International Scientific Conference “We create science”. Broad
subject.

Published by Lulu Press, Inc.

Lulu Press, Inc.

627 Davis Drive, Suite 300,

Morrisville, NC 27560

© Authors of papers, 2019

© Science initiative “Universum”, 2019

ISBN: 978-0-359-49483-5

Contents

SECTION 1. History

<i>Dranko I.S.</i> TOURIST PEARLS OF CHERKASY OBLAST	5
--	---

SECTION 2. Economics and management

<i>Chernodubova E.V.</i> MANAGING COSTS AND INCOME OF ENTERPRISES IN THE MODERN BUSINESS ENVIRONMENT	9
--	---

<i>Fimyar S., Polyova N.</i> BRAND STRATEGY IN THE HOSPITALITY INDUSTRY	16
---	----

<i>Fimyar S.V., Teng S.A.</i> DEVELOPMENT TRENDS OF HOTEL CHAINS IN THE UKRAINE	22
---	----

<i>Hrechko A.</i> INFLUENCE ENVIRONMENTAL TAX ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE REGIONS	28
---	----

<i>Kolodiy A.V.</i> FUNCTIONING OF NON-STATE PENSION FUNDS IN UKRAINE	33
---	----

<i>Lishchyńska I.P.</i> BASIC PRINCIPLES OF STRATEGIC MANAGEMENT ORGANIZING OF LOGISTICS SYSTEM IN AGRICULTURAL ENTERPRISES	38
---	----

<i>Muzychuk M.</i> TOPICAL ISSUES OF TRANSFER PRICING REPORTING	44
---	----

<i>Pustovhar S.A.</i> DETERMINING QUALITATIVE AND QUANTITATIVE LEVELS OF FINANCIAL POTENTIAL OF ENTERPRISES	47
---	----

<i>Rubai O.V., Sholudko O.V.</i> A ROLE OF FINANCIAL MANAGEMENT IS IN ACTIVITY OF AGRICULTURAL ENTERPRISES	54
--	----

<i>Sholudko O.V., Hrytsyna O.V., Rubai O.V.</i> FINANCIAL DETERMINANTS OF AGRICULTURAL ENTERPRISES OPERATION	59
--	----

<i>Sinyavska L.V.</i> PHYSICAL POLICY OF THE STATE IN AGRARIAN SPHERE	64
---	----

<i>Sodoma R.I.</i> MANAGEMENT OF INNOVATION PROJECT FROM ELECTRONIC BANKING	68
---	----

SECTION 3. Philology

<i>Panchyshyn S.</i> INFORMATION TECHNOLOGIES USAGE IN TEACHING ENGLISH IN NON-PHILOLOGICAL ESTABLISHMENTS	73
--	----

SECTION 4. Jurisprudence

<i>Yakubenko D.L.</i> REVOLUTION AS A FORM OF THE DEMOCRACY REALIZATION	80
---	----

SECTION 5. Pedagogical sciences

<i>Dobrovolska S.R.</i> WHAT DOES IT MEAN TO KNOW A WORD?	85
<i>Rozman I.I.</i> BIOGRAPHIC METHOD OF STUDY OF SCIENTIFIC BIOGRAPHIES OF STUDIES	91
<i>Yakovyshyna T.V.</i> ACTUALIZATION OF THE PROBLEM OF RAISING A CITIZEN IN UKRAINE	96

SECTION 6. Arts

<i>Tobilevych H.</i> STREET DECORATIVE PLASTICS AS ART OF DESIGN	103
--	-----

SECTION 7. Sociology

<i>Artemenko S.B.</i> THE PLACE OF STUDENTS' SCIENTIFIC-RESEARCH WORK IN THE FORMING OF SOCIAL RESPONSIBILITY	108
---	-----

SECTION 1. History

Dranko Irina Stepanivna

student

Department of International Relations and Social Sciences

Educational Scientific Institute of Postgraduate Education

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

City of Kyiv, Ukraine

*Scientific adviser – Candidate of Historical Sciences **Lanovuk L.P.***

TOURIST PEARLS OF CHERKASY OBLAST

Дранко Ірина Степанівна

студентка

кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

навчально-науковий інститут післядипломної освіти

Національний університет біоресурсів і природокористування України

м. Київ, Україна

*Науковий керівник – канд. іст. наук **Лановюк Л.П.***

ТУРИСТИЧНІ ПЕРЛИНИ ЧЕРКАЩИНИ

The work shows the most visited regions of the region. The cultural heritage of Cherkasy region is shown, which attracts tourists from different countries of the world, and at the same time contributes to the development of the tourism industry.

Key words: Cherkasy, prominent place, culture, heritage.

У роботі показані найбільш відвідувані райони регіону. Зображено культурну спадщину Черкаської області, яка приваблює туристів з різних країн світу, і водночас сприяє розвитку туристичної сфери.

Ключові слова: Черкаси, визначне місце, культура, спадщина.

Черкаська область розміщена в центральній частині України, в басейнах річок Дніпра та Південного Бугу. З історичними і культурними центрами Черкащини пов'язано багато важливих подій вітчизняної історії, життя і діяльність видатних особистостей України.

Черкащина – серце України. Багаті природні ресурси, значний історико-культурний потенціал, багатство архітектурних та археологічних пам'яток створюють можливості для всебічного задоволення пізнавальних і рекреаційних потреб не лише вітчизняних, а й іноземних туристів.

На Черкащині є заповідні місця, де на кожному кроці оживають давні звичаї і традиції українського народу. 39 державних музеїв, 558 історико-культурних пам'яток, 358 мистецьких, 7169 археологічних пам'яток, 78 музеїв на громадських засадах, 141 музей при закладах освіти та 7 історико-культурних заповідників: Чигиринщина – історичне ядро української нації, центр українського державотворення заповідник «Батьківщина Тараса Шевченка» на Звенигородщині; Шевченківський національний заповідник у м. Каневі; Корсунь-Шевченківський історико-культурний заповідник; Кам'янський історико-культурний заповідник; історико-культурний заповідник «Трахтемирів», заповідник трипільської культури в м. Тальному.

Отже, Чигирин – гетьманська столиця. Перше, що бачиш в'їжджаючи до Чигирини – Замкова гора. По-різному її називають. Одні – Замкова, бо тут у часи Хмельниччини була фортеця, інші – Богданова, бо під горою стояв палац – резиденція Богдана Хмельницького, ще інші – просто Кам'яною горою.

Друге – історико-архітектурний комплекс «Резиденція Богдана Хмельницького». На тому місці, де в сер. XVII ст. розташовувалася гетьманська

столиця, збудовані копії споруд укріпленої резиденції Хмельницького. Комплекс складається із оборонних стін, в'їзних воріт з вежею, гетьманського будинку, військової канцелярії, куреня козацької охорони і господарських будівель. Біля резиденції розташований відбудований на колишньому місці оборонний храм Св. Петра і Павла.

У Звенигородському районі Черкаської області в с. Моринці знаходиться етнографічний музей. Саме у цьому селі в березні (за новим стилем) 1814 р. народився Тарас Григорович Шевченко. Батьки майбутнього поета були кріпаками місцевого пана Енгельгардта і жили в хаті Тарасового діда, закріпаченого козака Якіма Бойко. У Моринцях Тарас провів своє дитинство та юність. Він часто описував село у своїх творах.

Святим місцем для кожного українця є Чернеча гора в Каневі, яка після поховання на ній видатного поета Тараса Шевченка отримала ще одну назву – Тарасова гора. Вона є складовою однойменного національного заповідника. Щороку сюди приїжджає незліченна кількість відвідувачів. Сходи на Тарасову гору подолати не дуже легко, але це нікого не зупиняє. Поклонитися прахові Кобзаря прибувають люди звідусіль. Чернеча гора є своєрідною Меккою, де варто побувати хоча б раз у житті, відчутти її ауру і побачити місце, де Поет знайшов свій вічний спокій: «Щоб лани широкополі, і Дніпро, і кручі було видно, було чути, як реве ревучий».

На високих пагорбах понад глибокими балками та ярами річки Гептурка, зовсім недалеко від Шполи, розкинулось велике село Лебедин. Це місце славиться Свято-Миколаївським жіночим монастирем. За легендою, його засновницями були чотири монахині Магдалина і Трифілія, інокіні Дарія та Февронія, які залишили свій розграбований і спалений турками Молдавський Свято-Успенський Калатурський монастир. У пошуках нового житла, зупинилися жінки в Лебединському лісі на ночівлю і побачили видіння, що Святий Миколай благословив їх заснувати тут монастир.

Не слід забувати про одне із семи чудес України – Національний дендрологічний парк «Софіївка», який знаходиться в Умані. Парк заснований у 1796 р. власником міста Умані, магнатом Станіславом Щенним Потоцьким та названий на честь його дружини Софії Вітт-Потоцької. Автором топографічного й архітектурного проекту й керівником будівництва парку було призначено військового інженера Людвіга Метцеля.

У Черкаській області в місті Корсунь-Шевченківському на мальовничому гранітному острові посеред річки Рось знаходиться чудовий архітектурно-історичний ансамбль – палац Понятовських-Лопухіних. Він знаходиться на місці давньоруського городища – літописного Корсуня. У кінці XVIII ст. цими землями володів корсунський староста князь Станіслав Понятовський (1754-1833), родич останнього польського короля Станіслава Августа. Саме він і задумав у 1782 р. влаштувати на гранітному острові свою замську резиденцію. Архітекторами були Ж.А. Мюнц і Я.Д. Ліндсей. За рік був побудований одноповерховий флігель, який потім з'єднався з палацом за допомогою ордерної галереї. За часів сина Павла Петровича Лопухіна (1835-1840) маєток перебудовується невідомим архітектором. Палацовий комплекс в Корсуні вважався одним з найкрасивіших в Європі.

Отже, мальовничі місця Черкащини запрошують і чекають вас на гостину.

SECTION 2. Economics and management

Chernodubova Eleonora

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Department of Finance and Banking

V. Dahl East Ukrainian National University

Severodonetsk, Ukraine

**MANAGING COSTS AND INCOME OF ENTERPRISES IN THE
MODERN BUSINESS ENVIRONMENT**

Чернодубова Елеонора Валеріанівна

кандидат економічних наук, доцент,

кафедра фінанси і банківська справа

Східноукраїнський національний університет імені В. Даля

м. Сєвєродонецьк, Україна

**УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ТА ДОХОДАМИ ПІДПРИЄМСТВА В
СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ**

Annotation. The article considers theoretical and methodical bases of management of incomes and expenses of the enterprise are investigated. The importance of effective construction of a system for managing the costs and incomes of an enterprise under the current conditions in the modern business environment.

Key words: management, costs, incomes, enterprise, approaches.

Анотація. В роботі розглянуто теоретико-методичні засади управління доходами і витратами підприємства. Досліджено значення ефективної побудови

системи управління витратами і доходами підприємства в сучасних умовах господарювання.

Ключові слова: управління, витрати, доходи, підприємство, підходи.

У сучасних трансформаційних умовах ринкової економіки, вітчизняні підприємства змушені постійно корегувати власну виробничо-господарську діяльність аби мати можливість формувати доходи та витрати для підтримки належного рівня конкурентоспроможності. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває подальше дослідження до підходів управління витратами та доходами підприємства.

Головний мотив діяльності будь-якої фірми в ринкових умовах - максимізація прибутку. Реальні можливості реалізації цієї стратегічної мети у всіх випадках обмежені витратами і доходами. Оскільки витрати – це основний обмежувач прибутку і одночасно головний чинник, що впливає на об'єм пропозиції, то ухвалення рішень керівництвом підприємства неможливе без аналізу вже наявних витрат підприємства і планування їх величини на перспективу.

Сучасні іноземні західні дослідники зв'язують виникнення теорії управління витратами з другою половиною XIX століття, коли в 1887 році було опубліковано перше видання теоретичної праці англійців Джона Матера Фелса (1858-1925) і Еміля Гарке (1858-1930) "Виробничі рахунки: принципи і практика їх ведення". Дана робота витримала шість перевидань і здобула на рубежі століть найбільшу популярність серед видань на дану тему.

Робота Фелса й Гарке відповіла на багато питань, але, по суті, це були теоретичні відповіді. Разом з тим уже в 1889 році ці відповіді знайшли своє практичне відбиття в першій системі порівняння фактичних витрат з нормованими. Цю систему створив присяжний бухгалтер Джордж Пеплер Нортон (1858-1939). Внаслідок того, що виробничі процеси нормувалися, це давало можливість визначити ефективність кожного процесу, тобто, чи

укладається він у норму. Крім того, нормування по ділянках виробництва давало можливість визначити ефективність кожної ділянки [1].

Наступним етапом розвитку теорії управління витратами з'явилася класифікація Джона Маннома (1863-1955). В 1891 році він ввів поняття умовно-постійних або накладних витрат, тобто витрат, які не можуть бути безпосередньо віднесені на одиницю продукції, на витрати, пов'язані із закупівлею сировини; реалізацією готових виробів; безпосередньо з процесом виробництва.

Подальшим розвитком теорії управління витратами стали дослідження Олександра Гамільтона Черча (1866-1936) по розподілу накладних витрат по продуктах залежно від продуктивності устаткування (величини машино-годин). Дані ідеї дозволяли визначити собівартість продукції і планувати витрати на випуск.

Переважаючим методом управління витратами на американських підприємствах в середині 20 століття стає концепція "Дірект-костінг", яка базується на виключенні непрямих витрат, пов'язаних з періодом, і управління умовно-змінними витратами. Але якщо слідувати концепції "Дірект-костінг", необхідність розподілу накладних витрат зникає.

Уважається, що родоначальником даної концепції є Джонатан Харрисон, а з'явилася вона в 1936 році в США, хоча ще на початку століття німецьким ученим Шмаленбахом були введені терміни *Teilkostenrechnung* (облік часткових витрат) і *Grenzkosten-rechnung* (облік граничних витрат). Сутність "Директ-костінг" полягає в тому, що в основу собівартості закладаються тільки умовно-змінні витрати. Тільки в 1953 році Національна асоціація бухгалтерів опублікувала опис цього методу й " Директ-костінг" стає переважним методом в управлінні витратами.

У результаті співробітництва Емерсона й Гаррісона була створена система, основною метою якої було визначення ефективності роботи підприємства й усунення неефективності шляхом порівняння фактичних витрат

з нормованими. При цьому дана система, на їхню думку, покликана не тільки фіксувати події минулого, але й ставити завдання на майбутнє, допомагати здійснювати ці завдання. Тому "Стандарт-кост" з'явилася першою управлінською системою, у якій як першочергова функція ставиться саме контроль і регулювання витрат, а не їхній облік.

Якщо спочатку "Стандарт-кост" був задуманий як інструмент, що виявляє невикористані резерви без зв'язку з конкретними виконавцями, то надалі виникла ідея використовувати відхилення для оцінки роботи тих або інших адміністраторів. Це привело до формування Джоном А. Хиггінсом в 1952 році концепції центрів відповідальності, тобто ступеня відповідальності певних осіб за фінансові результати своєї роботи.

Органічним розвитком "Стандарт-кост" і методів обліку по центрах відповідальності стала поява методу "JT" - "Just-in-time", описаного і запропонованого авторами Р.А. Хауеллом і З.Р. Соусі. На відміну від традиційних аналітичних прийомів аналізу, пов'язаних з коефіцієнтом використання робочого часу, устаткування, продуктивності праці, за цим методом встановлені відсотки відхилень від графіка робіт і стандартів.

Наступний етап розвитку теорії управління витратами пов'язаний з появою таких базових концепцій управління витратами, як концепція витратоутворюючих факторів; концепція доданої вартості; концепція ланцюжка цінностей; концепція альтернативності витрат; концепція трансакційних витрат; концепція ABC; концепція стратегічного позиціонування [1, 2].

Перераховані концепції управління витратами, не однорідні. Одні концепції (функціональні витратоутворюючі чинники, додана вартість) ґрунтуються на облікових характеристиках витрат і стосуються бухгалтерської сторони управління витратами. Інші концепції (структурні витратоутворюючі чинники, ланцюжок цінностей, ABC, стратегічне позиціонування) розглядають витрати як об'єкт управління не стільки в обліковому, скільки в економічному плані [3].

Сучасні тенденції в області управління витратами характеризуються активним впровадженням нових методів по управлінню накладними витратами. До найперспективніших методів управління накладними витратами можна віднести побудований на базі обліку витрат по функціях функціонально-вартісний аналіз, бюджетування на нульовому базисі, формування цільових витрат організації. Особливої уваги прогресивні західні компанії почали надавати стратегічному управлінню витратами.

Витрати та доходи вважаються одним із основних показників функціонування підприємства, важливим об'єктом управління, однак на сучасному етапі єдиного підходу до процесу управління ними в діяльності підприємства поки що не вироблено. Розвиток ринкової економіки, інтеграційні процеси призводять до появи нових підходів та зникнення інших, несучасних та непридатних до використання в цих умовах господарювання.

Більшість вітчизняних комерційних і виробничих підприємств сьогодні, в умовах становлення ринкових відносин, велику увагу надають зниженню витрат (через посилення конкуренції, зменшення прибутку або виникнення збитків). Зниження витрат - найдоступніший спосіб управління витратами на «короткій часовій дистанції», тобто в розрахунку на віддачу найближчим часом.

Для більшості підприємств, що вийшли з радянської економіки й працюють на старій виробничій базі, управління доходами та витратами часто зводилося до двох основних блоків: 1) зниження собівартості за рахунок внутрішніх факторів; 2) цінова політика, спроба завищувати ціну й продавати продукцію по більше високих цінах. Витратний механізм, що існував в адміністративній економіці, привів до активного розвитку політики завищення цін і низкою активності зниження витрат.

В ринковій економіці з'явилася необхідність зміни менталітету всієї команди менеджерів по управлінню доходами та витратами підприємства, тому що ціни вже нав'язували не адміністративно, а формувалися ринковими

механізмами по реальній кон'юнктурі попиту й припущення як на внутрішньому, так і світовому ринку.

Комплексне управління доходами та витратами підприємства повинне розглядатися із двох позицій - зовнішньої й внутрішньої. Внутрішня - усунення тих втрат і причин, які пов'язані з ростом витрат виробництва й реалізацією резервів по більше повному одержанню доходів, формованих від продукції, що випускається підприємством.

Зовнішніми факторами комплексного управління доходами підприємства є сприяння органами державного управління роботі таких підприємств, підтримка програм підвищення конкурентоспроможності, адаптація податкового законодавства до специфіки роботи підприємств, створення умов для збільшення експортного потенціалу й одержання високих економічних результатів для іноземного інвестора, створення умов для залучення іноземних інвесторів і інвестицій, що перебувають у Європі, в Україну з метою рішення важливих економічних проблем.

З наведеного вище можна зробити наступні висновки. Теорія управління витратами і доходами має довгу історію і складається з безлічі етапів. Протягом століть вчених й управлінців хвилювало питання правильного обліку і обчислення собівартості продукції, розподілу накладних витрат і контролю за їх рівнем. Це обумовлювало появу великої кількості концепцій, підходів, принципів і методів до управління витратами, які можуть бути використані і в сучасних умовах. Перспективою подальших наукових досліджень виступає необхідність розробки комбінованих підходів до управління доходами і витратами підприємства в трансформаційних ринкових умовах.

Література:

1. Хотинская Г.И. Концептуальные основы управления затратами / Г.И. Хотинская // Менеджмент в России и за рубежом № 4. – 2002. – С. 23-30.

2. Звенячкіна В.Ю. Особливості підходів до управління витратами на промислових підприємствах / В.Ю. Звенячкіна // Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. Випуск 33-2. – С. 44-49.

3. Олініченко К.С. Економічні аспекти еволюції поглядів на управління витратами / К.С. Олініченко // Вісник міжнародного Слов'янського університету. – 2007. – № 1. – С. 29-37.

Fimyar Svitlana

*PhD, Associate Professor of economics, finance,
accounting and audit department*

*Cherkasy branch of Private Higher Educational
Establishment «European University»*

Polyova Nataliya

*PhD, Associate Professor of management department
Cherkasy branch of Private Higher Educational*

Establishment «European University»

BRAND STRATEGY IN THE HOSPITALITY INDUSTRY

Summary. It is determined in theses that the brand can be described as a set of perceptions in the mind of the consumer. A feature of the hotel enterprise branding is to develop personalized relationships with guests. The essence of such a relationship is that it creates a system of communication that allows you to interact with each guest. This makes it possible to apply customer-oriented approach, sending guests the right information at the right time. Hotel brand strategy defines the methods by which the above-mentioned steps may be performed – how the product will be made by the hotel, named, classified and advertised.

Key words: branding, hotel brand strategy, brand manager.

Brand – a consistent set of functional, emotional promises target consumers. They are unique, meaningful and hard-imitated, and responsible to their needs. The brand can be described as a set of perceptions in the mind of the consumer. However, it is versatile and should be considered a meaningful concept in different ways (Fig. 1).

Concept of brand	Legal instrument
	Identification system
	Campaign
	The image in the minds of buyers
	A person
	Attitude
	Added value
	Environment

Fig. 1. Concept of brand

As a legal instrument of the hotel business, branding is an investment from the hotel business and, usually do to obtain any economic results. Culture, staff, development program hotels, hotel product creation is also a clear distinction and value to consumers and are the basis to create relationships with consumers.

In developing its brand hotel business as a system identification specialists strive to create a set of visual signs in the ideal case are substantial load (symbol, color, slogan, image, etc.), that allow you to communicate between the hotel business, this brand and customers , define a clear position of the hotel business, its brand value system and preferences of consumers.

Commercial Hotel Branding is the process of adding value to the hotel product, which achieved its advertising, the use of the trade mark, measures to stimulate sales and promotion, and positioning in the minds of consumers. It also identifies the hotel product, person, or place reinforced so that the buyer or user feel special, unique added value that best meet their needs. In this economic prerequisite for the success of the hotel brand is its ability to save the value added to the competition [2].

This definition emphasizes the increased cost that grows when a consumer buys hotel commercial brand that occurred, not the product or service of general type. The value to be attached, may be associated with best quality hotel commercial brand, or be on the field status (when the image of the hotel household brand goes to the consumer), or field facilities (facilitating behaviors related to the search hotel product).

« We create science »

New hotel brand can be in any area, and hotel commercial brand is not just a hotel product that offers hotel business hotel, but also the location, resort or country. Positioning, focus, segmentation and promise - is the basis commercial strategy of hotel and brand.

Commercial Hotel Brands have both advantages and disadvantages (Table 1).

Table 1. Advantages and disadvantages of hotel brands

Advantages	Disadvantages
Attract the attention of the buyer	Reflects a desire to be a brand for all
Associated with consumer preferences	Complicates communication with the consumer for which the mark is created
Associated with the visual image	An attempt to reach a different segment of linear extensions by brand, leading to erosion of positioning
Carry some information about the hotel product to consumer, or fit to inform the hotel about the product (feedback)	Discrepancy positioning concepts of consumer services category in the hotel
Encourage the creation of nicknames – it is important to easily hear over the phone or found in the directory	The emphasis is not on the properties of the brands that really set it apart from the competition

A standard set of measures of hotel branding involves the following steps (Fig. 2).

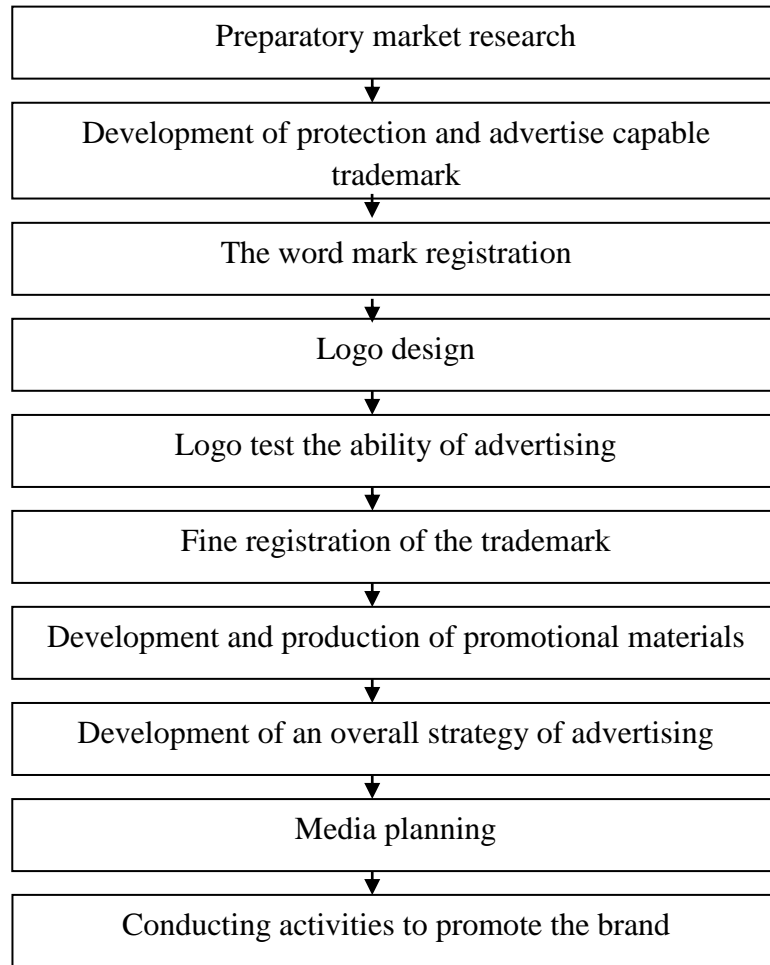

Fig. 2. Standard set of measures of hotel branding

The next step after positioning is the determining strategy hotel brand – the ways in which resources are used to create values at hotel brand.

The strategy includes the following elements (Fig. 3).

Brand strategy elements	Identifying the target audience
	Establishment of promise (offer), which should make the audience
	Proof of the value of the offer
	Final experience

Fig. 3. Brand strategy elements

Hotel brand strategy also defines the methods by which the above-mentioned steps may be performed – how the product will be made by the hotel, named,

« We create science »

classified and advertised. The promise of benefits given by the authors of hotel brands – is the idea that is the basis of hotel brand. The same idea should be thought as basis for future advertising campaign developed for this hotel brands (or other promotion methods to be applied for this hotel brands). Creating any idea – the issue of creativity, talent, genius as a perfect hotel brand is impossible. However, there are a number of recommendations that can facilitate the creation of ideas and thoughts directed in the right direction.

When creating hotel brand should always remember the hotel product positioning and strategy developed for this hotel brand. You should not overload hotel brand lots of ideas, you need to choose the most valuable and convey to the mind of the consumer.

To create a successful hotel brands is useful to pay attention to the other hotel brands present in the same market segment. This allows, first, to avoid duplication of existing hotel brands in the market. Secondly, consider the mistakes and errors made by competitors. Thirdly, there may be an original idea.

In order to create a successful hotel brand, be aware of the hotel product and its components as much as possible. After all, the original idea can touch up unusual source, sometimes it is not related to the hotel product under study. For example, if the target audience - are students, scholars, it makes sense to turn to specialized publications they read, looking cool and sounding terms.

With the formation of the idea of hotel brand should be as a clearer idea of the target audience, not abstract, but concrete examples. We must imagine what the target audience wants: her wondering what is captured, it looks like he is talking about.

Fighting for the consumer goes now in two levels: the product and the emotional. The first level of the hotel property improves product invents discounts and stimulates interest intermediaries expanding range. The second level is a struggle for the mind of the consumer, and as their brand in the consumer's mind, which is to choose from a large number of similar products specific hotel room. Where place in the mind and consumer retains the memory of a group of hotel products strictly

limited. According to the study, the average person can remember no more than four brands in the same product group, and only a strong argument can spend substitution of one brand to another, one of which is a long-term systemic work to accustom consumers to the brand, that hotel branding.

Systemness hotel branding is strong, first of all, that takes into account and utilizes the potential of advertising and marketing tools. In fact, hotel branding exists at the intersection of marketing and advertising.

The objective hotel branding and key figure in this process – the brand manager is: any subordination of existing brands in the industry of hospitality and strengthening at the consumer of positive emotions. Then will line up orderly system of creating and distributing promotional materials and other media brands, which all of them together and individually are hitting at one point.

Thus, hotel branding helps ensure stability in sales volumes and significantly facilitate the development of new markets.

References:

1. Borisov N., Taranin N. Management of hotel and restaurant business. – M.: RIAT 2007.
2. Jupiter Media Metrix. Online Advertising Effectiveness Study. – August, 2001.
3. Natalia Milov, Mikhail Layko. Features branding hotel business –Russian Entrepreneurship. - 2011. - № 11 (59). - P.132-136.

Fimyar Svitlana Volodymyrivna

PhD, Associate Professor of economics, finance,

accounting and audit department

Cherkasy branch of Private Higher Educational

Establishment «European University»

Teng Sergiy Andriyich

Graduate student

Private Higher Educational

Establishment «European University»

DEVELOPMENT TRENDS OF HOTEL CHAINS IN THE UKRAINE

Summary. In the theses categories and models of world hotel chains are considered. The characteristic of the main operators of the hotel chains market in Ukraine is given. The evaluation of the activities of international and domestic hotel chains in the Ukrainian hotel services market was carried out.

Key words: hospitality market, hotel chains, models of hospitality.

The transformation of the economy and Ukraine's integration into the world economy is characterized by the differentiation of forms of economic activity enterprises including the hospitality industry. Globalization in hospitality is becoming commonplace for the global market.

The hotel chain, as the foreign practice shows – the most efficient way of management in the hospitality industry. Today there are more than 100 international hotel corporations from small to several tens of objects to large, which include thousands of hotels. Hotel management, working with people, technology, book, reserve, training for management of business and many other things – an integral part of the hospitality industry worldwide.

In our country, the major players in the market are gradually becoming large international management company in hospitality. A special feature of Ukrainian hospitality market at the moment – the beginning of the formation of national hotel chains and the entry of foreign chains.

International Hotel Association divides hotel chains into three categories:

- corporate chain – hotel corporations possessing numerous companies;
- chain of independent companies that combined to use the total reservation system, the concept of marketing, advertising and other costly for individual companies;
- chain, providing management services [3].

Since 1950 the organizational structure of hotel management in the global hospitality industry generated different models of hospitality.

The first model – a model Ritz associated with the name of a Swiss businessman Caesar Ritz. Basic bet in this prestigious hotel is the European tradition of elegance and gentility. Today this model failed.

The second model is associated with the name of the American Kemonsa Wilson. Hotel Chain «Holiday Inns» focuses on family service with free care for children. It features a large flexibility in meeting customer needs in conjunction with the observance of high standards of service.

Basic requirements for hotel chains, organized according to this model, are reduced to the following points: the unity of style (architecture and interior); unity symbols and external information; spacious and functional hall; the rate of registration of clients; numbers provided for customers; Breakfast “buffet”; availability of a conference room; flexible system of tariffs; unified management, marketing and service of communication.

The third model – the “independent” hotel chains (eg, Best Western). In this case, under single brand name hotels combine homogeneous characteristics, maintaining certain standards and sets of services, regardless of country location. Hotel chain members contributing to a common fund that is spent on joint advertising

and marketing activities, product promotion. In this completely preserved their financial, economic and administrative autonomy. Perhaps the combination of the second and third models with. An example of such a combination is a chain of hotels Accor (the largest in Europe) that offers hotels of various classes and acting in the market under different names (Table 1).

Table 1. Brands of the hotel chain Accor

Brand	Number of hotels	Number of Rooms	The average size of the hotel (rooms)
Ibis	709	75,460	106
Mercure	474	54,032	114
Holiday Inn	277	45,526	164
Novotel	265	43,420	164
Premier Inn	586	42,809	73
NH Hotels	275	41,213	150
Hilton	152	39,594	260
Radisson Blu	172	38,740	225
Etap	421	35,691	85
Travelodge	458	29,775	65

There are many views on what caused the success of chains. However indisputable factors are the quality of the product identity services to various companies, as well as affordable prices.

The international hospitality business operators entered the Ukrainian market in 2005. The first was a four-star hotel Radisson Blu Resort Kiev and five-star Rixos Prikarpattya in Truskavets. In 2006, put into operation Radisson Blu Resort Bukovel. Five-star Hyatt Regency Kiev was opened in 2007, in 2009, entered the domestic market, another global leader in hotel Intercontinental Hotel Kiev managed by IHG.

In June 2011, a real estate developer ArtBuild Hotel Group (ABHG Ukraine) signed an agreement with Best Western International, Inc. (USA). Best Western International (USA) – an international hotel chain that provides support on the reservation, operating and marketing activities for 4 thousand 309 thousand hotels rooms in 90 countries around the world. The company combines hotels under three

brands: Best Western (three stars), Best Western Plus (four stars) and Best Western Premier (plus four and five stars). Chain Best Western is considering opening hotels under its brand in all cities of Ukraine and one of the conditions is the presence of at least 70-75 rooms except the hotel with a unique location [1].

French operator Accor entered the Ukrainian market in 2011 with his project Ibis. In the future, more ambitious plans to exit the domestic hotel market not only this brand, but also the network of budget hotels Etap.

Other international hotel chains that plan to open new hotels in Ukraine are waiting and watching due to the fact that the standard contract for the management of the property is usually signed by a minimum of 20 years and the situation in the country is still unstable [2].

In 2012 in Ukraine were built three hotels managed by Rezidor – The Park Inn Dnepropetrovsk with 250 rooms, Radisson Kyiv Airport with 250 rooms and Radisson Kharkiv on 505 numbers (Table 2).

Table 2. International hotel chains operating in Ukraine

Operator, brand	Number of stars	Number of Rooms	Location
Rixos, PRYKARPATTYA	5	769	Truskavets, Lviv region.
Interkontinental, Interkontinental Kiev	5	272	Kyiv
Hyatt, Hyatt Regency Kiev	5	234	Kyiv
Rezidor, Radisson SAS Kyiv	4	255	Kyiv
Rezidor, Radisson SAS Resort Kharkiv	4	63	Kharkiv
Best Western International	3	106	Odessa

At the present stage of economic development in Ukraine there are only two national hotel operator – Premiere-Hotels International and Reikartz Hotels & Resorts. The structure of Premiere-Hotels hotel consists of seven “Premier Palace” (Kyiv), “Dniester” (Lviv), “Star” (Mukachevo), “London” (Odessa), “Aurora” art-hotel “Cosmopolitan” (Kharkiv). It was created at odds with conventional strategies, as is the union completely different in concept and range of services of hotels in

major business and tourist center of Ukraine. Due to the specifics of each individual hotel chains do not have to solve problems related to the uniformity of the product. This kind of association allows doubling the competitive advantage associated with market positioning and brand awareness, as well, taking advantage of all the hotels of a single booking system. Hotels Network Premiere-Hotels positioned in different segments and different brands.

Reikartz Hotels & Resorts consists of 13 hotels of 3 and 4 stars, which are located in major cities and resort areas attractive Ukraine and Dnepropetrovsk, Transcarpathian, Zaporozhye, Kamenetz-Podolsk, Kirovograd, Krivoy Rog, Lviv, Mykolayiv, Pochaiv and Kharkov. In 2012 was open after reconstruction hotels in Zhytomyr, Mariupol and Odessa. Two hotels – in Kharkiv and Kiev – are preparing for the opening now. The network plans to open 20-25 hotels in the national market in 2020.

The main corporate network segment at the Ukrainian market in the future should emerge from newly comfortable three-, four-star hotel, available for a wide range of tourists, with average living costs 50-60 euros. However, standardization of services and prices of hotels that are part of hotel chains, finally solves the problems of development and modernization of the hotel industry in Ukraine.

In the future, the domestic market with the intention to enter other world leaders Hotel: Hilton, Windham Hotel Group International, which operates a network of three-star hotel Ramada Encore, voiced plans for the Ukrainian market, which provides for the opening of 15 hotels in Kyiv and other cities of Ukraine with a population of over 200 million people by 2020.

Based on the above, the study of patterns of occurrence of chain forms of hotel business development strategies and features of hotel enterprises incorporated in the network is important for practitioners of Ukrainian hospitality industry.

References:

1. Maruschak T. International hotel chains as an organizational form of enterprise operation Hospitality Management // Bulletin KNTEU. – 2012. – № 1. – P. 93-98.
2. Rohlyev H. Basics of Hospitality Management: Training. Guidances. - K.: Condor, 2015. – 408 p.
3. <http://www.cc-r.ru/article/pub/hotel-business-uk>.

Hrechko Alla

Ph. D, Associate Professor,

Department of Economics and Entrepreneurship

Faculty of Management and Marketing

National Technical University of Ukraine

"Igor Sikorsky Kiev Polytechnic Institute"

Kyiv, Ukraine

INFLUENCE ENVIRONMENTAL TAX ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE REGIONS

Summary. The issues of achieving sustainable development by regions are considered through ensuring the consistency of the public interest in determining the amount of tax payments. It has been proved that environmental taxes are used to influence the behavior of business entities regarding the careful attitude to the environment and resource conservation.

Key words: sustainable development, fiscal incentives, ecological tax, budget, region.

Issues of sustainable development have become increasingly relevant in the last decade. Active industrialization, rapid development of science and technology, expansion and complication of the structure of consumer needs provided a number of economic benefits, while at the same time creating complex social and environmental problems.

Activation of industrialization, acceleration of scientific and technological development, constant growth and complication of the structure of consumer demand has certainly contributed to economic global development. However, this led to an aggravation of social and environmental problems due to the imbalance of ecosystem integrity and balance, threatening global natural disasters, along with the dangers

associated with the inability to generate sufficient resources, which, in turn, leads to an increase in social tension and the creation of prerequisites to the occurrence of conflicts. The concept of sustainable development aimed at social, ecological and economic balanced development through the use of modern technologies of modeling and forecasting of socio-economic and ecological processes became a hindrance to this.

The effectiveness of the sustainable development concept is achieved by balancing the key areas on which it is built, namely: social, economic, environmental and legal. The difficulty is to ensure reconciliation of the public interest in determining the amount of deductions for social security, allocations to the development of resource-saving technologies, legal regulation taking into account moral and ethical aspects.

To implement the concept of sustainable regions development towards changing approaches to the organization of the production process and business, become important environmental taxes.

Environmental taxes are increasingly used to influence the behavior of business entities, since these taxes generate revenue, which is subsequently used to create programs aimed at promoting the further development of environmental protection. The main purpose of the environmental taxes and charges introduction is not in the fiscal direction, that is, not only in recruiting budgets of different levels as to stimulate taxpayers to careful attitude to the environment and resources, which in turn corresponds to the most urgent challenge of sustainable development [1, p. 29; 2, p. 133].

Environmental taxes are increasingly being used to influence the behavior of business entities, since these taxes generate income, which is subsequently used to create programs aimed at promoting the further development of environmental protection, which is one of the sustainable development concept main directions.

Of course, the implementation of sustainable regions development models in European countries without taking into account institutional, political, economic,

environmental and social peculiarities of Ukraine's regional development will not contribute to the achievement of positive results for sustainable development. This, in turn, requires the development of own models of sustainable regions development taking into account the existing circumstances and decentralization processes taking place in Ukraine today [4, p. 284; 5, p. 14].

In 2017, the consolidated budget received UAH 4698.4 million from the environmental tax, but this amount for UAH 289 million is less than in 2016. In 2016, the revenues to the consolidated budget from the environmental tax were higher than in 2015 and 2017. The share of revenues from environmental taxes to the budgets of the combined territorial communities began to increase from 1.5% in 2016 to 2.1% in 2017. In 2016-2017, the revenues to regional budgets from the environmental tax were more than to the state budget [3].

This type of tax despite the extremely limited representation in domestic legislation is widely used in the fiscal practice of developed countries and contributes to the sustainable regions development. The main problem of the existing environmental taxes legislative consolidation in Ukraine is its lack of a stimulating component, which would involve the formation of a system of economic motives and rewards. Such incentives may include the provision of incentives and subsidies for organic food producers, enterprises specializing in the processing of secondary raw materials, companies that implement resource-saving technologies and waste-free technologies.

It is advisable to gradually increase the rates of environmental taxes, which should be supported by thorough scientific research and assessment of the impact of the previous increase in rates of environmental taxes on the activities of both industrial enterprises of the country (the main polluters) and the volumes of emissions of pollutants, the level of unemployment and morbidity caused by pollution of the environment the natural environment, taking into account the level of economic development of Ukraine [3, p. 45].

Consequently, one of the fiscal means aimed at changing approaches to the organization of the production process and entrepreneurship in the direction of sustainable development is environmental taxes. This type of tax collection, despite the extremely limited representation in domestic law, is widely used in the fiscal practice of developed countries. The main problem of the existing environmental taxes legislative consolidation in Ukraine is the lack of a stimulating component that would involve the formation of a system of economic motives and rewards. Such incentives may include the provision of incentives and subsidies for producers of organic food, enterprises specializing in the processing of secondary raw materials, companies that implement resource-saving technologies and waste-free technologies.

References:

1. Khlobystov, Ye.V., Andrieieva, N.M., Barannik, V.O. and Bielashov, Ye.V. (2010), *Stalyj rozvytok ta ekolohichna bezpeka suspil'stva v ekonomichnykh transformatsiakh* [Sustainable development and ecological safety of society in economic transformations], PP «Pidpriumstvo «Fieniks»», Simferopol', Ukraine [in Ukrainian].
2. Khlobystov, Ye.V., Anderson, V.M., Andrieieva, N.M. and Aymov, O.M. (2011), *Stalyj rozvytok ta ekolohichna bezpeka suspil'stva: teoriia, metodolohiia, praktyka* [Sustainable development and ecological safety of society: theory, methodology, practice], YT «ARYAL», Simferopol', Ukraine [in Ukrainian].
3. Statystychnyj zbirnyk (2017), “Biudzhet Ukrainy 2017”, available at: [https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Budget%20of%20Ukraine%202017%20\(publish\).pdf](https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Budget%20of%20Ukraine%202017%20(publish).pdf) (Accessed 21 august 2018).
4. Tul'chyns'ka, S.O. (2014), *Perspektyvy ta dominanty rozvytku intelektual'no-innovatsijnoi systemy rehioniv Ukrainy*. [Perspectives and domains of development of the intellectual-innovative system of regions of Ukraine], «PP Vyshe Myers'kyj V.S.», Kherson, Ukraine.

5. Tul'chyns'kyj, R.V. (2018), “Financial decentralization and its disadvantages in the conditions of the formation of new regionalism in Ukraine”, *Investytsii praktyka ta dosvid*, vol. 15, pp. 10-14.

Kolodiy Andriy

Ph. D., assistant professor

Lviv national agrarian university

Lviv, Ukraine

FUNCTIONING OF NON-STATE PENSION FUNDS IN UKRAINE

Annotation. Functioning of non-state pension funds in Ukraine. Characterized modern system of pension insurance and maintenance in Ukraine, which consists of three levels. The main features of PAYG and funded private pensions and insurance. Financial management experience in private pension funds around the world are briefly analyzed. The essence and establishment of private pensions are considered. Advantages of private pension funds among other financial market participants Ukraine are observed.

Key words: PAYG, the funded system, private pension provision, pension fund, pension contributions, pension payments, pension contracts, pension assets.

Development of pension insurance and provision in Ukraine is closely linked with demographic, socio-political and economic processes. Today, major pension legislation is formed in that way, which allows to reproduce schematically the pension system of Ukraine, which according to Art. 2 of the Law of Ukraine "On Compulsory State Pension Insurance" consists of three levels.

The first level - the joint system of compulsory state pension insurance is based on the principles of solidarity and subsidies and pensions and implementation of social services for the pension fund.

The second level - saving system of compulsory state pension insurance based on the principles of accumulation of insured people's money in the accumulation fund or, as the NPF- the subjects of the second level of the pension system and the implementation of the financing of life insurance contracts pensions and one-time

payments.

The third level NPF system, which is based on the principles of voluntary participation of citizens, employers and their associations in the formation of retirement savings with purpose of obtaining pension benefits under the conditions and in the manner provided by law about non-state pension provision.

The first and second levels of the pension system in Ukraine form a system of compulsory state pension insurance. The second and third levels of the pension system in Ukraine form accumulative pension system [1].

The main goal of the pension system is to create appropriate conditions to ensure appropriate payments to employees when they reach retirement age. This task is set by using financial mechanisms of pension providing.

Kovalenko A.M defines the financial mechanism as a system of financial forms, methods, instruments and tools used in financial activities of state and enterprise with appropriate regulatory, legal and informative supporting and appropriate financial policies at the micro and macro levels [3, p. 54].

Financial mechanism of solidary system is based on the principles of mandatory insurance, subsidizing and solidarity, equality of insured persons for obtaining pension benefits, differentiation of pensions depending on the duration of insurance and wages, direction parts of insurance contributions to the funded pension system, giving social services by Pension fund. [1].

The essence of this mechanism functioning in the solidarity system is that the financial resources are generated with the help of contributions of working-age population immediately direct to pension's payout. Funded system contributions paid by the insured person are his/her property and invested in various types of financial instruments for getting profit. Voluntary accumulation system is made through insurance companies and pension funds. NPFs are an integral part of the pension system in Ukraine. It is worth noting that in recent years in Ukraine there are active private pension funds - special legal form of non-profit organization of social welfare, which is based on principles of voluntary participation of citizens, employers and

their associations in retirement savings formation in order to get citizens more to mandatory compulsory state pension insurance, pension payments through charges for private pension provision and investment income accrued on it [6, p. 40].

NPF as a part of the system of funded pensions is an important source of supplementary pensions for citizens and at the same time it accumulates significant internal investment resources for national economy development. [7, c. 127]. The main legislation that regulate its activities is the Law of Ukraine "About private pension provision" [2]. According to Article 1 of this law, pension fund is a legal entity that has the status of non-profit organization (non profit company), operates and carries out activities exclusively for the accumulation of pension contributions for the pension fund management and administration of its assets, also it makes pension payments to fund members.

Effective functioning NPF is a key factor in increasing investment resources and mobilization of long-term resources for financing development projects in the country [4, p. 103].

Summing up, it should be noted that today, despite some positive aspects of the NPF in Ukraine is not yet a high level of development. This is due mainly to low-income working population, lack adequate safeguards for the conservation of resources; lack of interest of public authorities in developing a set of measures to stimulate the development of private pension funds; the absence of the domestic stock market reliable financial instruments through which to diversify pension assets available funds and so on.

Since the positive impact that exercise NPF on the economy in general, and the financial and investment market in particular, is undisputed, first of all it is necessary to focus on creating new jobs, increasing wages insured, reducing the tax burden on benefits, study foreign experience of NPF and use its positive aspects in the practice of domestic funds.

Also, it should be noted that before the Verkhovna Rada of Ukraine is the draft Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on

introduction of a funded system of compulsory state pension insurance and common principles of calculating pensions" № 2767 from 30.04.2015 y., which expected introduction of a funded system with January 1, 2017 y. [5]. With the implementation of this bill will put in place occupational pension savings program that will allow to accumulate premiums for pension savings accounts and investing them in order to obtain investment income to participants. Parallel operation of all three levels of the pension system will help reduce disparities in the payment of pensions, risks distribute payments to low pensions, enhance the interest of workers to pay premiums.

Prospects for further research study will cover the investment potential and areas of investments by pension funds.

References:

1. Law of Ukraine "On Compulsory State Pension Insurance» № 1058-IV of 09.07.2003 p. – [Electronic resource]. Mode of access: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>.
2. Law of Ukraine "On private pension provision» № 1057- IV of 09.07.2003 y. – [Electronic resource]. Mode of access: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>.
3. Kovalenko A.M. Methodological basis of the financial mechanism. Finance of Ukraine. – 2003. – № 4. – P. 51-59.
4. Prykazyuk N.V. Investment of private pension funds: trends and prospects. Black Sea Economic Studies. - 2016 - Vol. 3. - P. 102-106.
5. Draft Law on Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on introduction of a funded system of compulsory state pension insurance and common principles of calculating pensions number 2767 of 30/04/2015 p. - [Electronic resource]. Mode of access: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?_pf3511=55000.
6. Stolyarov V.F. Economic mechanism of social insurance. Finance of Ukraine. - 2007. - № 2. - P. 31-43.
7. Tolub'yak V.S. Financial mechanisms pensions: monograph. Nat. Acad. state.

management by the President of Ukraine. - T: Terno-Count, 2011. - 336 p.

Lishchynska Iryna Petrivna

graduate student

department of Management by prof. Y.V. Khraplyvyy

faculty of economics

Lviv National Agrarian University

Dubliany, Ukraine

**BASIC PRINCIPLES OF STRATEGIC MANAGEMENT ORGANIZING
OF LOGISTICS SYSTEM IN AGRICULTURAL ENTERPRISES**

Ліщинська Ірина Петрівна

аспірантка

кафедра менеджменту імені професора Є.В. Храпливого

економічний факультет

Львівський національний аграрний університет

м. Дубляни, Україна

**БАЗОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ЛОГІСТИЧНОЮ СИСТЕМОЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВ**

Досліджено значення, важливість та основні завдання стратегічного управління, його вплив на роботу логістичної системи, відображено на основі концептуальної схеми поетапний процес стратегічного управління логістичною системою сільськогосподарських підприємств, стратегічні кроки до прийняття ефективної управлінської стратегії щодо функціонування логістичної системи у сільськогосподарських підприємствах та проведення процесу контролю за виконанням стратегічного управління логістичною системою.

Ключові слова: стратегія, стратегічне управління, логістична система, стратегічне управління логістичною системою.

Стратегічно важливим кроком у процесі діяльності сільськогосподарських підприємств є налагодженість, цілісність та ефективність роботи логістичної системи, від якої залежить здатність підприємства вижити в складних ринкових умовах. В загальному, логістична система складається із таких підсистем: закупівля, виробництво, транспортування, складування та розподіл, де у кожній із них виникають характерні проблемні аспекти. Їх вирішення, за допомогою формування та використання ефективної стратегії із чітким управлінням, допоможе сформувати налагодженість роботи сільськогосподарського підприємства в цілому. Для ефективного та довготривалого розвитку перед підприємством постає необхідність визначання чітких довгострокових цілей та розробка конкретних кроків їх досягнення. За умови добре продуманої стратегії, за якою менеджмент зможе управляти її впровадженням та розвитком, буде можливість для підприємств не лише стабільно розвиватись, але мати змогу вистояти на конкурентному ринку із довготривалими конкурентними перевагами. Саме тому питання розробки стратегії управління є надзвичайно актуальним.

Основними завданнями стратегічного управління логістичною системою у сільськогосподарських підприємствах є: розробка ефективної стратегії розвитку логістичної системи, постановка правильної мети логістичної системи та вибір перспективних напрямків розвитку самого підприємства, контроль за матеріальним, інформаційним та фінансовим потоком, визначення рівня взаємозалежності цілей логістичної системи та шляхів їх досягнення, виконання основних функцій стратегічного управління логістичною системою, формування організаційно структури управління логістичною системою, розробка нормативів конкурентоспроможності продукції, зменшення витрат на логістичні послуги в межах логістичної системи, формування системи

« We create science »

фінансування логістичної діяльності на підприємстві та розробка локальних стратегій управління, які впливають на максимальне зменшення часу перевезень, періоду зберігання продукції, швидка реакція на потреба споживачів, оперативна обробка інформації.

Стратегічне управління у процесі роботи логістичної системи підприємства – важливий безперервний процес пошуку та прийняття перспективних рішень та прогнозів, майбутніх етапів розвитку та ризиків, розробка логістичного проекту, формування управлінських рішень, чітких кроків і термінів виконання для досягнення поставлених цілей у майбутньому. Стратегічне управління логістичною системою (рис.1.) характеризується, як поетапний процес розробки чітких кроків від прийняття управлінських рішень стосовно розробки стратегічного плану до реалізації вибраної ефективної стратегії, де весь процес буде регулюватись за допомогою стратегічного контролінгу.

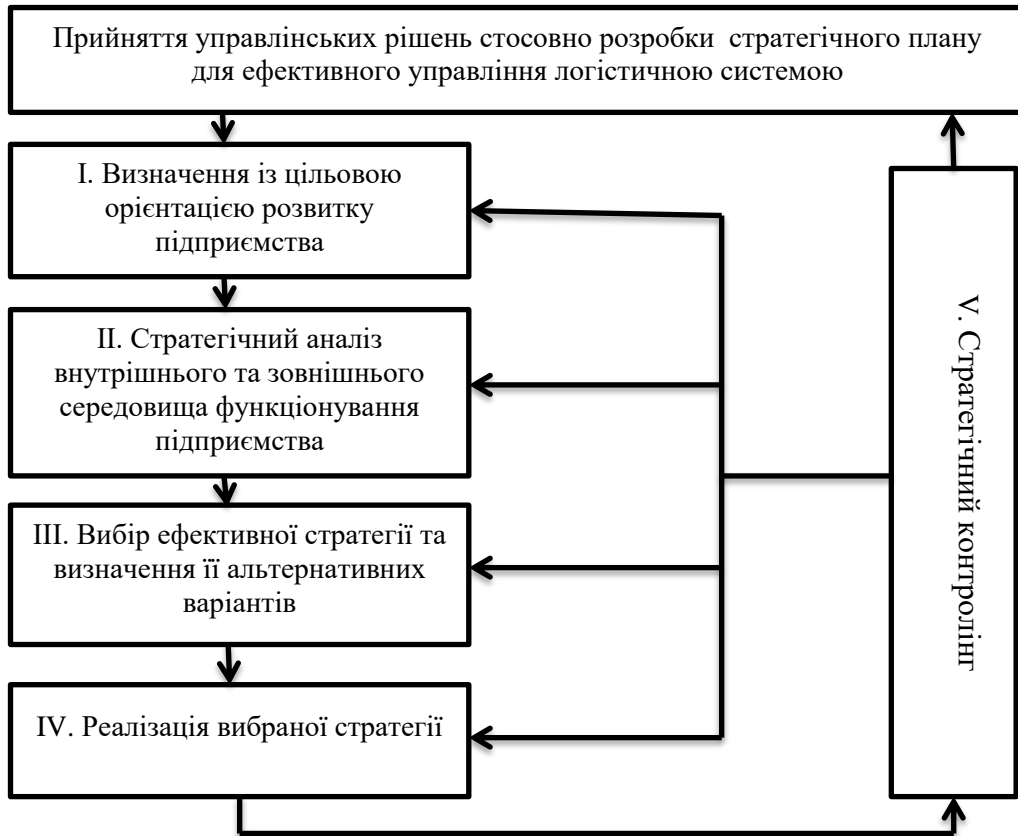

Рис. 1. Концептуальна схема стратегічного управління логістичною системою сільськогосподарських підприємств

*Джерело: власна розробка.

Зазначимо, що прийняття менеджерами рішення про розробку стратегічного управління є ключовим фактором, який спонукає до наступних стратегічних кроків:

1) визначення із цільовою орієнтацією розвитку підприємства (основною метою логістичної системи є оптимізація управління матеріальними, інформаційними та ін. потоками);

2) стратегічний аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування підприємства (діагностика внутрішнього та зовнішнього середовища, визначення сильних та слабких сторін, аналіз конкурентного середовища, споживачів);

3) вибір ефективної стратегії та визначення її альтернатив (функціонування логістичної системи відбувається на основі основних цілей та

результатів проведених раніше аналізів, при потребі здійснюється коректування планів);

4) реалізація вибраної стратегії (формування організаційної структури для реалізації раніше сформованих та проаналізованих планів, введення в дію усі необхідні за планом рішення);

5) стратегічний контролінг - важливий етап стратегічного управління, який супроводжує усі попередні етапи, відбувається процес порівняння бажаного результату та його виконання, встановлюються нові цілі та плани, вчасно встановлюється причина відхилень та відбувається внесення поправок, відбувається процес управління зовнішнім і внутрішнім середовищем, стратегічною метою, альтернативними стратегіями тощо.

Основними етапами проведення процесу контролю за виконанням стратегічного управління логістичною системою є:

1) визначення основних стандартів, критеріїв контролю та їх пріоритетність;

2) отримання та обробка інформації її аналіз і встановлення причин відхилень;

3) порівняння отриманих результатів від обробки інформації та бажаного ефекту від розробки стратегії;

4) визначення ефективності стратегії та встановлення напрямку регулювання проблемних елементів у стратегії.

Організація реалізації стратегії управління логістичною системою на підприємстві – процес визначення ключових завдань, аналіз та визначення їх пріоритетності, упорядкованість логістичної системи, обрання стратегії та врегулювання усього процесу розвитку логістичної діяльності, формування майбутнього потенціалу підприємства. При чіткому виконанні усіх етапів процесу організацій стратегічного управління логістичною системою, підприємство зможе швидко адаптуватись до впливу дестабілізуючих факторів

у внутрішньому та зовнішньому середовищі та врегулювати рух логістичних потоків.

Mariana Muzychuk

postgraduate student

Kyiv national university of trade and economics

Kyiv, Ukraine

Olena Fomina

Research advisor

PhD in economics, senior lecturer

Chair holder of accounting and taxation

Kyiv national university of trade and economics

Kyiv, Ukraine

TOPICAL ISSUES OF TRANSFER PRICING REPORTING

In connection with the foregoing, the importance of a correct determination of the volume of controlled operations, the calculation of the normal price and the preparation of transfer pricing reporting (for both the state as a whole and for individual economic entities) becomes obvious. At the same time, it becomes clear that the role of accounting is decisive in the process of preparing a report on controlled transactions. In order to identify all available controlled operations, it is necessary to analyze all business transactions and establish an indicator of compliance with the criterion of a controlled transaction.

Key words: Transfer price, OECD, automatic exchange of information, country-by-country report, multifeatured MLI Convention, test for the basic target.

In the framework of foreign policy integration in Ukraine, a system of regulation and control of transfer pricing was introduced[1]. The necessity to enforce such rules and monitor compliance with them was the result of the widespread practice of artificially creating financial flows between enterprises belonging to the same multinational corporation or industrial and financial group and are located in

different countries [2]. This allows to withdraw financial resources outside Ukraine and accumulate them in other countries, while minimizing their tax liabilities.

When tax planning in Ukrainian businesses, the issue of transfer pricing appears to be one of the key issues. This is due to the following factors: firstly, the importance of timely and complete filing of transfer pricing reports; secondly, the necessity for a reliable determination of the volume and list of controlled operations; thirdly, the influence of controlled operations on determining the tax base of an entity; fourthly, Ukraine's accession to the BEPS Plan; fifthly, the introduction of new rules for businesses from January 1, 2019 provided by the Directive 2016/1164 "On Anti-Tax Avoidance Directives", sixthly, the importance of the correct choice of method and the correct calculation of the normal price for avoiding tax risks of the enterprise.

In Ukraine in 2018, the fifth reporting campaign on transfer pricing for the year 2017 took place, for which a report on controlled operations was filed by about 2.1 thousand enterprises worth a total of UAH 1,564 billion. According to the results of inspections in 2017-2018, the enterprise profit tax was paid in the amount of UAH 632 million, the negative value of the taxable income tax object was reduced by UAH 5.3 billion, VAT was added in amount of UAH 13.7 million, the penalty was calculated in sum of UAH 69 million.

During 2013-2017, 874 enterprises voluntarily increased their taxable income (including reduced losses) in the amount of UAH 8.2 billion, which mainly reduced their taxes by selling goods in low tax jurisdictions. [3]

References:

1. Tax Code of Ukraine of 2 December 2010 № 2755-VI [Online] Available: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/annot/en/2755-17>.
2. BEPS Actions [Electronic resource] / OECD. – Access mode: <http://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions.htm> OECD. –accessed 2 February, 2019.

3. Topical issues of transfer pricing [Electronic resource] // official website SFS of Ukraine. – Access mode: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/transfertne-tsinoutvoren/zagalni-vidomosti/> – accessed 2 February, 2019.

Pustovhar Svitlana Anatoliivna

Ph.D in Economics, Senior Lecturer

International Economic Relations and Finance Department

Kharkiv Trade and Economics Institute of

Kyiv National Trade and Economics University

Kharkiv, Ukraine

DETERMINING QUALITATIVE AND QUANTITATIVE LEVELS OF FINANCIAL POTENTIAL OF ENTERPRISES

This research outlines the importance of defining the level of the financial potential of Ukrainian steel enterprises as a factor in preventing their insolvency. The selection of appropriate indexes as proxies for quantitative characteristics to determine the financial potential of companies in this industry is supported. Levels of the financial potential of Ukrainian steel enterprises were defined using neuronet technologies.

Key words: financial potential, financial resources, liquidity, self-financing, solvency.

Due to the unstable economic situation, characterized by deployment of crisis phenomena at micro and macro levels, and deterioration of the financial situation of economic entities, the problem of searching for the sources of restoring and maintenance of an enterprise solvency has become urgent. The research of financial potential is the task of such scientists as: Brehin N. [1], Boronos V. [2], Ilyina K [3], Fomin P., Starovoytov M. [4] yet.

In reviewing the essence of category “financial potential”, three approaches were discriminated. The representatives of the first approach, the most common approach for explaining the essence of financial potential, consider this category from the perspective of composition of elements. However [1-2], identify the financial

potential of the enterprise as the amount of financial resources. Some of the authors make the composition of these resources more specific. They discriminate: own, borrowed and involved resources. The more specific definition of the financial potential category gives N. Brehin [1]: as the amount of financial resources, to which the author refers statutory, additional and reserve capitals, special purpose funding, accumulation funds, floating assets etc. The given definition does not provide an exhaustive list of the constituents of financial resources, and moreover mentions floating assets, which relate to economic resources and characterize mostly production potential of an enterprise, rather than financial.

A disadvantage of these authors' representation of the financial potential is considering the financial potential as the amount of financial resources, in other words, equation of these two categories. Nevertheless, in the light of representation of the financial potential as the amount of resources and the opportunity to use them for achieving particular goals, the financial potential implicates financial resources, but is a much wider notion and comprises also the opportunity of their efficient employment. The following specification finds validation in the works of other authors, the representatives of the first approach. They explain the financial potential of the enterprise as not only the amount of financial resources, but also, on the basis of the notion "potential", as the amount of particular resources and opportunities for their involvement, employment, distribution [3-4]. From the given list of operations with financial resources mobilization, disposition and employment were chosen as the ones that represent the whole turnover of the financial resources.

The followers of the second approach [4] define the financial potential as relations, directed at the achievement of maximum financial result, thereby, highly-efficient and profitable enterprise operation. The given approach somewhat dissolves the boundaries of the financial potential, approaching closer the industrial potential, whereas highly-efficient and profitable enterprise operation is secured by effective employment of the collective enterprise potential, and contribution of the financial potential to achievement of the stated objective can be non-determining. That is why,

if the financial potential is considered as relations, directed on securing the profitability of enterprise activity, it is necessary to mention the source of securing – by means of effective employment of the enterprise financial resources.

Opinions of scientists concerning the purpose of employment of the enterprise financial resources, when considering the financial potential, also differ. Proceeding from the definition of potential, the purpose of its employment is achieving the stated objectives of an enterprise. In its turn, the purpose of an enterprise activity is maximization of its market value. That is why the strategic objective of financial potential employment is maximization of the enterprise market value at the expense of employment of the available and mobilized financial resources. However, at the different stages of its existence, the enterprise can set different objectives, which are supposed to be secured by the financial potential. That is why, the more specific objective of financial potential employment is achieving the goal and set objectives which are unique for each enterprise.

Thus, taking into account the disadvantages in the definition of the essence of financial potential by the Ukrainian scientists, it was proposed to understand under the notion of financial potential the amount of financial resources of an enterprise, opportunity of their mobilization, effective distribution and employment for achieving the goals of an enterprise.

This study is based on an analysis of the indicators of the financial condition of the steel industry in Ukraine from 2007 to 2017 using the center of gravity method system of indicators for evaluation of their financial potential. These indicators are: the ratio of net assets to registered capital (NA/RC), the asset turnover ratio (ATR) and fixed assets (FAT), the ratio of quick (QLR) and current liquidity (CLR), the Beaver coefficient (BF), rate of return on sales (RSR) and return on net sales (NPSR).

In order to define the internal financial potential levels of steel enterprises, clustering with the use of Kohonen maps was implemented. This type of neuronet – without feedback, the setting of parameters of which is carried out with the use of

education without the teacher algorithm by revealing unknown images and structures in statistical data of objects being researched [5].

Using this method of statistical analysis to determine the levels of internal financial potential of steel plants allows us to search for patterns in large data sets on the basis of exploratory analysis. That is, without assigning values or classes of resulting variables, in this case, the companies' financial potential levels are undetermined. Another advantage of the use of Kohonen maps as a type of neuronet is high accuracy due to the possibility of simulating nonlinear dependencies, which describe economical processes more accurately. This prerogative has determined the expediency of the use of Kohonen maps as a basic method of defining steel companies financial potential. Formation of Kohonen maps in order to define internal financial potential levels of steel companies was carried out with the use of the Deductor Academic analytical platform on the basis of financial potential indicators values in the period of 2007 – 2017.

Since the adequacy of the model results depends on the quality of the analytical sample, the initial stage of clustering steel industry enterprises is to check data and correct it by adjusting emissions and anomalies, and filling in missing data.

These changes allowed for an adequate selection of steel companies for clustering based on the level of their internal financial potential.

The result of forming Kohonen maps to define the level of internal financial potential for Ukrainian steel enterprises is shown in Fig. 1.

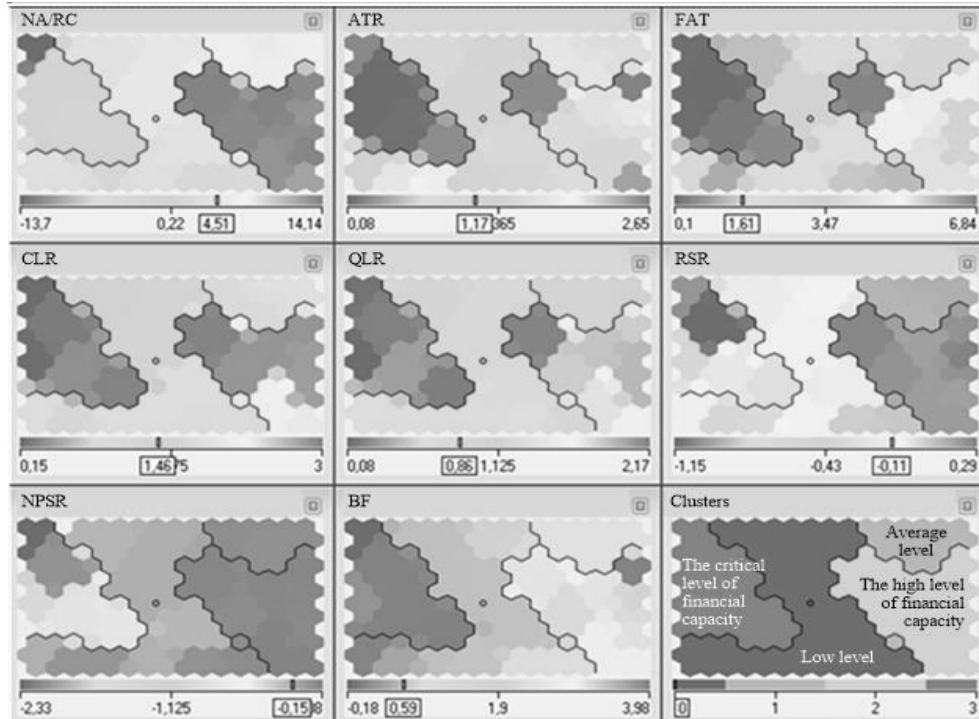

Figure 1. Levels of internal financial potential in Ukrainian steel enterprises

Enterprises with a high level of internal financial potential are characterized by high performance management, a level of current and future liquidity, and the presence of internal sources for self-financing and solvency.

The middle level of internal financial potential includes businesses with a violation of solvency, for which the state of absolute solvency is sporadic. This level of financial potential is defined by a stable functioning of the enterprise at this particular moment, but with a threat of insolvency in the future, due to low efficiency and a deficit of sources for self-financing.

Enterprises, classified in the lower level of financial potential, are characterized by a violation of all the characteristics of financial status: financial stability, liquidity and effective performance. However, despite a low level of financial performance, the enterprises in this cluster have a sufficient level of financial potential for maintaining business operations.

Enterprises with supercritical and liquidation financial insolvency don't have enough financial resources and internal sources of their mobilization for the operation

of the business and debt repayment. These are enterprises with a critical level of internal financial potential.

Constructed levels have applied nature, because they allow to form judgments about steel companies financial potential and carry out further diagnostics of the enterprise insolvency, taking their solvency restoration potential into account. However, the possible use of these designs is limited, because the model is represented in graph form and the classification of enterprises that were not included in the custom aggregation would require rebuilding the model.

To improve the practicality of the results, quantitative criteria of steel companies clustering was defined based on internal financial potential indicator levels. Companies internal financial potential indicator levels are defined according to the actual values of the companies that, as a result of clustering, were assigned to each of the classes. Because indicator values in each cluster have a high degree of variation, for each level confidence interval was defined – quantitative digital interval, in the range of which companies financial potential indicator values vary with set probability.

The calculated threshold values of the financial potential indicators of Ukrainian steel companies are represented in Fig. 2.

Level of Financial Potential	Performance value							
	NA/RC	ATR	FAT	CLR	QLR	RSR	NPSR	BF
High	>8,37	>1,68	>3,03	>2,49	>1,42	>0,11	>0,02	>2,39
Average	[3,02; 8,46]	[0,83; 1,78]	[2,37; 3,51]	[1,00; 2,52]	[0,87; 1,56]	[0,01; 0,20]	[-0,17; 0,03]	[1,46; 2,86]
Low	[0,31; 3,90]	[0,58; 1,19]	[1,07; 2,93]	[0,59; 1,23]	[0,46; 0,95]	[-0,16; 0,12]	[-0,43; -0,02]	[0,39; 1,76]
Critical	<0,45	<0,69	<1,15	<0,73	<0,49	<-0,18	<-0,38	<0,42

Figure 2. Ukrainian steel companies internal financial potential indicator levels

Levels of companies financial potential allow to determine the financial potential and the risk of Ukrainian steel companies insolvency on the basis of

calculating financial indicators and comparison of actual and threshold values. The adequacy of the results of internal financial potential levels modeling is confirmed by the error value 0.02 for training and 0.03 for test selection, and the percentage of recognized objects of training and test selections (93,45% and 87,36% respectively).

References:

1. Брегін Н. Механізм оцінки й управління фінансовими ризиками підприємств. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2004. – 172 с.
2. Боронос В. Формування механізму оптимізації структури капіталу та його вплив на фінансовий потенціал підприємства // <http://www.nbu.gov.ua/e-resources>. – 2013.
3. Ільїна К. Фінансовий потенціал інноваційного розвитку підприємства // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. – №19. – С. 256-261.
4. Фомин П., Старовойтов М. Практический инструментарий организации управления промышленным предприятием: Монография. М.: Высшая школа, 2008. – 382 с.
5. Wang L., Wang Z., Qu H., Liu S. Optimal Forecast Combination Based on Neural Networks for Time Series Forecasting // *Applied Soft Computing*. - 2018. – N 66. - P. 1-17.

Rubai Oksana Volodumirivna

PhD, associate professor, department of finance, banking and insurance

Lviv National Agrarian University

Sholudko Olga Vyacheslavivna

PhD, associate professor, department of finance, banking and insurance

Lviv National Agrarian University

A ROLE OF FINANCIAL MANAGEMENT IS IN ACTIVITY OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

Рубай Оксана Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент

кафедра фінансів, банківської справи та страхування

факультет економічний

Львівський національний аграрний університет

Шолудько Ольга В'ячеславівна

кандидат економічних наук, доцент

кафедра фінансів, банківської справи та страхування

факультет економічний

Львівський національний аграрний університет

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. Статтю присвячено визначенню значимості фінансового менеджменту в діяльності підприємств. Фінансовий менеджмент система забезпечення надійності та ефективності управління існуючими фінансами підприємства. Від того як суб'єкт господарювання розпоряджається фінансово-ресурсним потенціалом залежить його майбутнє. Неефективні управлінські

рішення призводять до збиткової діяльності, втрати фінансової стійкості підприємства і в кінцевому підсумку до банкрутства.

Ключові слова: фінансовий менеджмент, фінанси, фінансова діяльність, фінансові ресурси, капітал.

Фінансовий менеджмент — система забезпечення надійності та ефективності управління фінансами та фінансовою діяльністю підприємства. Від того як суб'єкт господарювання формує та розпоряджається фінансово-ресурсною базою залежить його майбутнє. Непрофесійність та не кваліфікованість управлінських рішень може стати причиною зниження ефективності виробництва та гальмування розвитку підприємства, втрачання фінансової стійкості чи навіть банкрутство.

Важка кризова ситуація, зумовлена низкою чинників, серед яких військовий конфлікт на Сході України, окупація Криму, які стали причиною порушення господарських зв'язків, падіння обсягів виробництва продукції та послуг, кризи неплатежів, росту податкового навантаження на підприємства, посилення темпів інфляції, створення складних умов ведення малого та середнього бізнесу, відсутності чіткої економічної стратегії розвитку економіки країни тощо.

Проте в цьому можна побачити і позитивні тенденції, серед яких спрацьовує правило «природного відбору», підприємства в цих умовах економічно загартовуються, стають більш самостійними, зростає їх економічна і юридична відповідальність, підвищується значення фінансової стійкості. Все це вимагає посилення ролі фінансового менеджменту в сільськогосподарських підприємствах.

Фінансовий менеджмент — виробничі відносини, пов'язані з оптимізацією напрямів формування та використання фінансових ресурсів з метою зміцнення ринкової вартості підприємства та забезпечення максимального доходу власникам підприємства.

Однією з найголовніших проблем фінансового менеджменту є формування раціональної структури джерел фінансування витрат підприємства та забезпечення необхідного рівня його доходності [1]. Тому, в сучасних складних умовах, підприємства змушені здійснювати активний пошук шляхів зниження своїх витрат, переорієнтацію на випуск необхідної на даний час продукції, подолання нерентабельності виробництва, здійснювати активний маркетинговий пошук нових ринкових ніш збуту та збереження досягнутих позицій, застосовувати методи антикризового фінансового менеджменту з метою уникнення банкрутства та здійснення заходів для його недопущення.

Інша проблема — формування оптимальної організаційної структури фінансового управління, здатної протистояти існуючим викликам. Цей процес вимагає залучення висококваліфікованих працівників, які володіють теоретичними знаннями та практичними вмінням та навиками у сфері фінансового менеджменту, здатними приймати нестандартні рішення в умовах високої нестабільності зовнішньої та внутрішньої ситуації. Система управління фінансами підприємства повинна забезпечувати чітку орієнтацію всіх її учасників та досягнення стратегічних і тактичних цілей суб'єкта господарювання [2].

Особливо слід наголосити на цільовій спрямованості діяльності підприємств і відповідно й фінансового менеджменту. Це неодмінна умова прогресивного їх розвитку, інакше можливий економічний застій, поступлення в конкурентній боротьбі і в кінцевому підсумку банкрутство.

Відомо, що ключовими напрямами в забезпеченні ефективної діяльності сільськогосподарських підприємств можна виокремити:

– оптимізація виробничої діяльності (раціональне використання матеріалів, основних засобів та трудових ресурсів, раціональна політика ціноутворення, обґрунтований вибір включення витрат до собівартості, оптимальний вибір системи оподаткування);

– управління фінансовими ресурсами – оптимальне співвідношення власного та позикового капіталу [3, с. 234].

Тому фінансові менеджери повинні проводити ефективну політику управління капіталом підприємства, зорієнтовану на зменшення вартості залученого капіталу, зниження ризику погіршення фінансової стійкості, підвищення рівня віддачі від вкладених ресурсів. Однією з сфер фінансового менеджменту є дивідендна політика підприємства. Як відомо, виплата стабільних та достатньо високих доходів за акціями сприяє зростанню іміджу підприємств, що є метою фінансового управління. Однак зниження прибутковості вітчизняних підприємств, існуючі ризики та негативні моменти унеможливають такі виплати.

Вирішенню існуючих проблем організації ефективного фінансового менеджменту сприятимуть налагодження чіткої системи інформаційного забезпечення, використання сучасних інформаційних технологій, що створить засади для оперативного отримання та опрацювання необхідного масиву інформації; розробка дієвих фінансової стратегії і тактики, що дозволить швидко реагувати на зміни економічного та фінансового ринків. Ці заходи сприятимуть адаптації підприємств до складних сучасних умов господарювання та підвищенню ефективності фінансового управління загалом.

Таким чином, слід зазначити, що проконтролювати всі напрями фінансового управління підприємства, оцінити всі резерви вкрай складно, але важливо усвідомлено визначити коло і масштаби сфер і можливого управлінського впливу, оскільки для кожного окремо взятого підприємства найбільш ефективним до використання є індивідуальний набір методів фінансового менеджменту.

Література:

1. Нужнова Ю.А., Павлов А.Ю. Формування оптимальної структури капіталу промислового підприємства. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_15/4/31.pdf.
2. Машлій Г.Б. Проблеми побудови ефективної системи фінансового менеджменту вітчизняних підприємств на сучасному етапі. [Електронний ресурс]. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17968/1/Problemu_pobydovu.pdf.
3. Хринюк О.С., Маркіна Я.О. Основні проблеми фінансового менеджменту галузі. Сучасні проблеми економіки та підприємництва. Випуск 12, 2013. С.233-237.

Sholudko Olga

*PhD, associate professor,
department of finance, banking and insurance*

Hrytsyna Oksana

*PhD, associate professor,
department of finance, banking and insurance*

Rubai Oksana

*PhD, associate professor,
department of finance, banking and insurance;
Lviv National Agrarian University*

FINANCIAL DETERMINANTS OF AGRICULTURAL ENTERPRISES OPERATION

Financial constituent of operation of agricultural enterprises is made by a complex of interdependent processes of capital accumulation (with consideration of differentiation of sources) and its transformation into investment-innovation resources.

The research defines main financial determinants of operation of agricultural enterprises in Ukraine, basing on analysis of conditions and tendencies of development of financial potential of AIC, efficiency of financial markets and financial mechanism, regulating investment-innovation processes.

Identification of the essential financial determinants is based on conceptual consideration of Keynesian, neoclassic and institutional-evolutional paradigms, which synthesize methodological resources for investigation of the models of economic development of modern agricultural enterprises.

The research supports development of the prospects concerning improvement of the mechanism of efficient financial management and enables controlling for the level of financial security of agricultural enterprises.

Key words: financial determinants, financial potential, financial resources, agricultural enterprises, capital investment.

Under current conditions, it is an actual problem to determine the factors, influencing the process of operation and development of agricultural enterprises. The need is forced by objective conditions of economic life in the country, i.e. insufficient capacity of domestic market because of its low paying capacity; unreasonable financial policy of the state concerning support of agricultural enterprises; a high degree of financial risks; contradictory economic interests of managers in the process of development of motivating financial mechanism at an enterprise. Thus, study of financial determinants of agricultural enterprise operation enables formulating of the perspectives concerning improvement of the mechanism of efficient financial management and control for the level of financial security.

Tasks of the current stage of agriculture development in Ukraine force a particular need to determine key financial factors of structural operation of agricultural enterprises.

A financial constituent of agricultural enterprises operation is made by a complex of interconnected processes of capital accumulation (with consideration of the sources differentiation) and conditions of its transformation into investment-innovative resources (fig. 1).

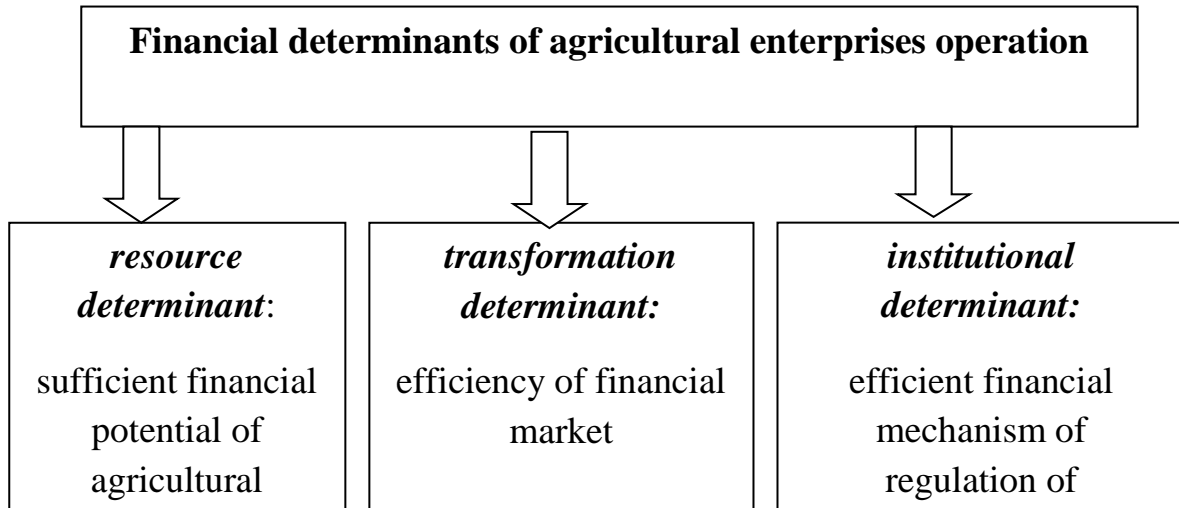

Figure 1. Main financial determinants of operation of agricultural enterprises

Main financial determinants include: a sufficient financial potential of agricultural enterprises (resource determinant); efficiency of financial market (transformation determinant); an efficient financial mechanism of regulation of investment-innovation processes (institutional determinant). The defined determinants are in close relation and mutual dependencies. Financial market demonstrates efficient performance, transforming national savings into innovation-investment resources. It supplies increase of financial potential of agricultural enterprises. In its turn, increase of the last one supplies growth of taxation and budget revenues, improving financial opportunities of the state and supplying implementation of the financial mechanism of regulation of investment-innovation processes, which stimulates qualitative improvement and growth of financial potential of agricultural enterprises.

To finance operation of agricultural enterprises, it is necessary to attract continuous investment into fixed capital. It is the base for organization of their material base, expecting application of money resources for formation and sustainable operation of agricultural enterprises.

Analysis of the key financial determinants of operation of Ukraine's agricultural enterprises (resource, transformation and institutional) proves deficiency of internal financial potential of agricultural enterprises investing, dysfunctionality of

« We create science »

financial markets and low efficiency of the financial mechanism of regulation of investment-innovation processes. Some approved concepts and strategies, which are being implemented, do not supply the expected effect, if they are not agreed. Thus, it is necessary to develop a complex approach to application of financial instruments of economic regulation, supplying their focus on a sustainable development of agricultural enterprises operation.

An appropriate comprehension of the essence and importance of financial determinants of agricultural enterprises operation requires application of the following measures:

- formation of new contours of the financial mechanism, regulating investment-innovation processes and the system of program measures, supporting sustainable development of agricultural enterprises;
- application of the system of measures, expecting gradual and mutually connected transformation, as well as dynamic changes of the conditions of agricultural enterprises development;
- choice of appropriate instruments of financial regulation (money-credit, currency, interest, budget, tax, price instruments and others), their arrangement and introduction into a complementary complex of the technologies of macroeconomic policy.

References:

1. State support for agrarian sector in 2018 [online]. Available at: <http://www.auu.org.ua/uk/publications/web>.
2. State Committee of Statistics of Ukraine, 2017. *Principal economic indicators of production of agricultural products at agricultural enterprises in 2017*. Statistical bulletin. Kyiv.
3. Agriculture of Ukraine in 2017. [Statistical collection]. State Office of Statistics [online]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

4. Cherkasova, T.I. and Karazhova, N.D., 2016. Peculiarities of formation of investment potential of Ukraine's agrarian enterprises, *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy*, [online] 16. Available at: [ttp://bses.in.ua/journals/2017/16_2017/24.pdf](http://bses.in.ua/journals/2017/16_2017/24.pdf).

Sinyavskaya Lyubov Vasylivna

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Department of Finance, Banking and Insurance

Faculty of Economics

Lviv National Agrarian University

Dubljany, Ukraine

PHYSICAL POLICY OF THE STATE IN AGRARIAN SPHERE

Taxation of agricultural enterprises since the formation of the tax system of Ukraine - a special link of relations with the state.

The system of direct taxation in agriculture is an area where the main tasks of the regulatory functions of taxes should be realized - equalization of economic conditions, support of commodity producers through the application of appropriate mechanisms of direct taxation, optimization of tax burden.

The instability of tax legislation has led to an increase in tax burden on agricultural producers. The evolution of direct taxation suggests that this tax regime has gradually lost its regulatory role, and therefore needs to be improved.

Key words: agricultural commodity producers, taxation system, direct taxation, tax relations, tax burden.

Financial support of current activity and perspective economic development of agricultural enterprises remains an important problem for today. In the conditions of the limited budget resources, the necessity of activating the mechanism of state regulation of economic processes, realized by methods of legal, administrative and financial and economic influence, becomes of special importance.

One of the most acute problems of the modern development of the agrarian sector of the economy is the development of an effective constitutional and legal

mechanism of taxation. As practice of law enforcement shows, changes made to the laws of Ukraine on taxation often lead to new problems.

As the agrarian sector was in critical condition, the government made significant steps to significantly simplify the taxation of agricultural enterprises. Changes in tax legislation for the agrarian sector began with the adoption of the Law of Ukraine "On Fixed Agricultural Tax" of December 17, 1998, No. 320 (1998), which introduced the FAT as an instrument to stimulate agricultural production. The need for change was due to the unprofitability or low profitability of agricultural production, as well as the urgent need for state support for this sector, the lack or lack of working capital in it, the need for simplification of tax accounting, etc.

Adoption of the Tax Code can be considered as the next stage in the evolution of the FAT, although the philosophy of the latter has not changed, however, a number of its elements have undergone changes. So, since 2011, FAT payers were not taxpayers of corporate income tax, land tax (except land tax for land not used for agricultural production), fees for the special use of water and fees for the implementation of certain types of business activities (in part carrying out trading activities). The taxpayer paid the rest of taxes and fees in the order and in the amounts established by the Tax Code, and the only contribution to the mandatory state social insurance - in accordance with the procedure established by the Law of Ukraine "On the Collection and Accounting of the Single Contribution to the Mandatory State Social Insurance".

Starting from 2015, the Law of Ukraine "On Amendments to the Tax Code of Ukraine and certain legislative acts of Ukraine on tax reform" was formally incorporated into the simplified system of taxation, accounting and reporting in the form of single tax payers of the fourth group. Uniform tax payers of the fourth group were also exempted from the duty to accrue, pay and file tax returns on corporate profit tax, property tax (in the part of land tax, except for land tax for land not used for agricultural production) and rent fees for special water use.

Compared to the FAS, only land plots were registered as objects of taxation, the rights of use of which were registered in accordance with the land legislation. I have learned the changes and the tax base. If for FAT it was determined, based on the normative-monetary valuation of land as of January 1, 1995, then for the calculation of the single tax, the normative-monetary estimation was used as of January 1 of the reporting year, taking into account the indexation. As a result, the tax base has increased sevenfold. In addition, there was a steady increase in the rates of the single tax.

Consequently, an increase in the absolute size of the single tax on 1 hectare of agricultural land has led to an increase in the tax burden, which increased from 1.6% in 2014 to 6.1% in 2015, 13.2% in 2016 and 15.48% - in 2017.

Farmers generally do not mind tax changes, they do not agree with how these changes are accepted and put into effect. It is impossible to accept radical changes in taxation for another time in a row and to put them into operation in a few days. Generally, for the normal functioning of any business, stability and predictability of tax laws, the ability to plan tax expenditures and payments are very important.

The evolution of the FAT, and later the single tax for the fourth group, indicates that this tax gradually lost its regulatory function, whereas changes in taxation reinforced its fiscal significance. A tangible increase in the tax burden on agricultural enterprises is a consequence of not only the desire of the government to raise the level of budget revenues, but also the fact that the rates and the tax base have not been revised or brought into line with existing economic conditions for a long period of time.

We believe that the mechanism of direct taxation is one of the important levers of state financial regulation of the agrarian sector of Ukraine. Further preservation of the existing tax conditions will result in the displacement of small business entities from the most profitable types of agrarian business.

The prospect of a single tax should become a land tax. Land taxation in this case will involve producers of the industry to finance public needs at a minimum

level and will encourage them to increase production, increase its profitability. The system of taxation of agricultural incomes thus constructed will take more account of the specifics of the industry and more fully perform its stimulating functions.

Literature:

1. On amendments to some laws of Ukraine concerning taxation of agricultural enterprises and support of social standards of their employees: Law of Ukraine (No. 1878-IV of June 24, 2004). [online]. Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1878-15> [Application Date March 26, 2018].
2. On amendments to some laws of Ukraine concerning regulation of activity in the agricultural sector of the economy: Law of Ukraine (No. 974-IV of 19.06.2003). [online]. Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/974-15> [Application Date March 20, 2018].
3. Tulush, L.D., Strengthening of the regulatory properties of direct taxation in the field of agro-industrial production. Scientific notes of KROK University [online] 35, p. 85-93. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzuk_2014_35_14.

Ruslana Sodoma

PhD, Associate Professor of the Department

of Finance, Banking and Insurance

Lviv National Agrarian University

Dubljany, Ukraine

MANAGEMENT OF INNOVATION PROJECT FROM ELECTRONIC BANKING

Руслана Содома

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри

фінансів, банківської справи та страхування

Львівський національний аграрний університет

м. Дубляни, Україна

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ ПРОЕКТОМ З ЕЛЕКТРОННОГО БАНКІНГУ

Abstract. The article examines the practice of providing financial services in the conditions of electronic business security and identifies the prerequisites for the transformation of financial services using various forms of electronic banking. The international practice of electronic banking with a detailed analysis of clients and characteristics of leading foreign banks is analyzed. The market of domestic Internet banking services has been characterized and the main problems that hinder its development in modern conditions are revealed.

Key words: e-banking, bank, internet banking, mobile banking.

Анотація. У статті розглядається практика надання фінансових послуг в умовах безпеки електронного бізнесу та визначено передумови для

перетворення фінансових послуг з використанням різних форм електронного банкінгу. Аналізується міжнародна практика електронного банкінгу з детальним аналізом клієнтів та характеристиками провідних іноземних банків. Охарактеризовано ринок вітчизняних інтернет-банківських послуг та виявлено основні проблеми, що перешкоджають його розвитку в сучасних умовах.

Ключові слова: електронний банкінг, банк, інтернет-банкінг, мобільний банкінг.

Організація ефективної діяльності банку набуває надзвичайної важливості в сучасних умовах. Банки, що займають лідируючі позиції на ринку банківських послуг, пропонують послуги електронного банкінгу, оскільки це дозволяє клієнтам, не відвідуючи філію банків, здійснювати широкий спектр банківських операцій. Дистанційне обслуговування сьогодні виступає як сучасний інструмент в банківській діяльності, якому притаманна не тільки мобільність, а й висока функціональність, доступність та безпека.

Електронний банкінг, як один із способів надання банківських послуг, набув широкої популярності в розвинутих країнах та поступово захоплює український фінансовий-кредитний сектор. Слід зазначити, що клієнти все частіше вибирають легкий доступ до послуг, які вони можуть використовувати в будь-якому місці.

Розвиток інформаційних технологій відіграє важливу роль в банку. Електронні банківські операції характеризуються тим, що клієнт має можливість отримати вигоду з кожної послуги, що пропонується банком, використовуючи електронний пристрій.

Банки реалізують ряд проектів, які спрямовані не лише на розширення кола банківських послуг, які можна отримати через інтернет, але й такі, що націлені на підвищення безпеки та якості надання он-лайн послуг клієнтам, запобігання інтернет-шахрайству, тощо.

« We create science »

Дистанційне банківське обслуговування як модернізована форма співробітництва суб'єктів ринку зумовлює специфічні аспекти щодо політики створення та просування продуктів, інфраструктури забезпечення і побудови взаємовідносин із клієнтами та конкурентами.

Створення системи управління проектами в банку складалось з тісно інтегрованих між собою етапів:

- навчальні тренінги для ключових користувачів, керівників проектів та менеджерів функціональних підрозділів;

- адаптація моделі регламенту управління проектами до вимог замовника, з урахуванням особливостей функціонування компанії-клієнта і методології управління проектами, описаній у стандартах управління проектами РМВоК (Project Management Body of Knowledge);

- створення дослідно-промислової конфігурації системи управління проектами на базі Microsoft Office Project Server.

Електронний банкінг – це діяльність банку по наданню комплексу послуг клієнтам за допомогою комп'ютерних технологій. Спектр послуг, що надається клієнтам електронного банкінгу, практично не відрізняється від того, що доступний клієнтам в офісі банку. Таким чином, під електронними банківськими послугами слід розуміти дії банку, що спрямовані на вдосконалення та реалізацію звичних банківських операцій шляхом використання інформаційних систем.

Електронний банкінг включає в себе такі напрямки, як інформаційне обслуговування в режимі онлайн, емісія цифрових грошей, електронні платежі та розрахунки, а також депозитно-позикові, валютні та фондові операції, що здійснюються електронним способом. Таке визначення використовується як узагальнене і є адекватним для всіх форм електронного доступу клієнтів до банківських послуг [1, С. 20-29].

Економіка України та, зокрема, банківська система протягом останніх років знаходяться під впливом значних шоків, що перманентно діють з трьох

джерел: зовнішнього воєнно-політичного; внутрішнього структурно-економічного; а також шоків з боку макрорегулювання.

Інтернет-банкінг виник відносно недавно, у країнах Західної Європи він став традиційною масовою послугою – кожен п'ятий єропеець користується послугами Інтернет-банкінгу, а найближчими роками зростання становитиме приблизно 20 % на рік, найменше зростання буде відмічено в тих країнах, де вже сильно розвинений ринок банківських Інтернет-послуг (наприклад, для Німеччини цей показник становитиме всього 11 %).

Найбільшою популярністю банківський Інтернет-сервіс користується у таких країнах, як Німеччина, Великобританія, Швеція. Очевидно, що Private Banking є потрібним Україні. В Україні з'являється своєрідна мода не тільки на такі атрибути рівня життя як дім, автомобіль, яхта, ексклюзивний відпочинок, особистий адвокат і сімейний лікар, але й на власного, персонального банкіра. Такий банкір позиціюється як співробітник фінансової установи – персональний менеджер, основою роботи якого є вміння враховувати побажання клієнта, здійснювати фінансове планування та управління в дозволеніх рамках капіталом клієнта. Клієнт одержує абсолютне інформування про стан справ, зміни на фінансових ринках, що зачіпають його інтереси та заходи, вжиті менеджером для запобігання ризикам. Менеджер постійно доступний клієнту, зустріч із ним можлива як у рамках банку, так і на території клієнта. У підсумку клієнт одержує максимальний комфорт від спілкування з банком, а банк, у свою чергу, одержує можливість довгострокового, прогнозованого обслуговування капіталу клієнта.

Прогресивність технології дистанційного банкінгу полягає в тому, що вона концентрує основні переваги, якими банк одночасно вирішує цілу низку операційних та стратегічних завдань.

Форми електронного банкінгу надають однаковий спектр послуг, однак мають й ключові відмінності: при використанні мобільного банкінгу доступ здійснюється тільки через телефон та планшет, при інтернет-банкінгу доступ

можна здійснювати через стаціонарний комп'ютер, ноутбук, планшет та смартфон.

Інтернет-банкінг та мобільний-банкінг задає нові тенденції в секторі банківської справи і стає очевидним елементом, без якого функціонування в навколишньому світі не можливе. Він несе з собою ряд дуже важливих переваг не тільки для потенційних клієнтів, але і для банку. Це забезпечує контакти клієнтів з банком за допомогою використання Інтернету. Мобільний банкінг є останнім кроком у наданні банківських послуг. Його використання можливе завдяки встановлених в телефон банківських мобільних додатків.

Література:

1. Грачева М.В. Электронные банковские услуги: особенности управления рисками / М.В. Грачева // Банковские технологии. – 2002. – № 6. – С. 20-29.
2. Kisiel M., 2017. Internet a konkurencyjność banków w Polsce, CeDeWu, Warszawa.
3. Zaleska M. red., 2015. Współczesna bankowość, Difin, Warszawa. Źródła elektroniczne.

SECTION 3. Philology

Svitlana Panchyshyn

Senior Lecturer

Foreign Languages Department

Lviv National Agrarian University

Dubliany, Lviv region, Ukraine

**INFORMATION TECHNOLOGIES USAGE IN TEACHING ENGLISH
IN NON-PHILOLOGICAL ESTABLISHMENTS**

Summary. The problem of modern approaches to information technologies usage in teaching English is highlighted in the article. The usage of these technologies in the process of formation of professional competence of students is conditioned by the necessity of education modernization and working out new strategies of its development as well as realization of grounded changes in higher education strategies. Different aspects of multimedia technologies usage in the educational process are studied in the paper.

Key words: informational technologies; multimedia means; professional competence; educational system; educational environment.

In modern non-philological establishments the study of English occupies the important place and is an important component in training specialist for different branches of our country. The introduction of the innovative methods of teaching English becomes currently and has big practical importance.

Teaching and learning has changed in many ways over the past two decades. The use of technology to encourage and explore learning is not a new thing and there is now a lot of technology available to language learners. Learning a language with technology has many benefits to offer. At present, the whole world is summarized in

« We create science »

the Internet where it's even much easier to get various opportunities to learn a language such as English. This particularly caters to individuals who want to learn or improve their English language skills. Furthermore, it allows you to learn English from the comfort of your home on the computer instead of having to attend regular learning sessions and study with an instructor in a traditional environment. Whether it's a computer software program or a website, using technology to learn a language can bring lots of benefits.

Thus, without the use of ICT in the teaching process, it is difficult to imagine modern English lessons. Their use expands the scope of the educational process, increases its practical focus. The usage of computers in English educational programs increases the effectiveness of solving communicative problems, develops different types of speech activity of students, and forms a stable motivation for students to learn foreign language activities in class. In the 21st century, the society makes ever higher demands on the practical knowledge of English in everyday communication and in the professional sphere. The use of information technology reveals the enormous capabilities of the computer as a means of learning. But we must not forget that the use of multimedia technologies cannot provide a significant pedagogical effect without a teacher, since these technologies are only ways of teaching. The computer in the educational process is not a mechanical teacher but it is a tool that enhances and expands the possibilities of teaching activity.

Does technology make language learning easier? Although advances in technology and improved accessibility have improved the level of resource available to many classrooms, it has not made the act of learning a language easier. Students are, however, given access to almost infinite learning materials, which compliments their efforts in the classroom. Indeed, technology helps students think more critically. It encourages them to ask what they are learning with access to a "wider range of opinion".

Motivation in learning. Technology plays a massive part in day to day life for so many of us. It makes sense that it is incorporated into learning. Technology

fascinates us and engages us. Encouraging students to take part is the most important part of any lesson plan, incorporating technology could be the element that transforms a dull lesson into a captivating one.

As so much of learning comes from practice outside of the classroom, motivating students with innovative ideas is also important. If a student is interested in what is being taught, they are far more likely to seek more information on their own.

Education anywhere. Having access to technology in education will play a big part in its success. Again, this counts both inside and outside of the classroom. Learning materials are now so much more than simply reading from a textbook, extending now to tablets and smartphones. Learners can continue to teach themselves beyond the classroom, in real life situations.

Practice makes perfect. For those students who are less familiar with the technology used in the classroom, using it in lessons provides much-needed practice. Technology isn't set to take a back seat in learning, nor in life in general. So students value the opportunity to familiarise themselves with using different devices in different ways, not just in developing language skills.

Beyond Limits. Obviously, technology is not to be used in place of effective teaching, but interactive tasks, text-to-speech conversion and online tutorials allow students to translate on-the-go. Independent learning, with access to relevant teaching material for support. It means more practice and therefore more confidence to push perceived limitations. Students are given the courage to try books beyond their current reading level, for example.

Providing context for the English language. For our students, practising English outside of a lesson offers exposure to English culture, and so context around what they are learning. Opportunities to practice English in a real-life setting are far more readily available. This can be from news sites, through social media, or visit online forums. All of which provide a variety of language use that is difficult to replicate in the classroom.

Computers, tablets and e-readers can all be instrumental in learning English, offering interactive and motivating activities for students of all ages. Teachers can use such technology to teach English in a way that will make lessons more engaging and appealing:

Film and Video. Using short videos is an engaging way to work on skills like vocabulary and comprehension. Videos help to expose students to the use of natural English. Students can learn about current events through news broadcasts. Partyland has free resources that include vocabulary worksheets and discussion questions to accompany films like ‘Bonnie and Clyde’, ‘Vertigo’ and ‘Dead Man Walking’. The site also offers a film survey to assess your students’ interests before choosing films, and film reviews that can be adapted for any level of instruction.

Apps. Learning English can be very difficult and frustrating at times. Apps on iPads and tablets are great ways for students to practice English and have fun while doing it. For practicing grammar rules, apps like Grammar Up allow students to test their knowledge on specific topics (verbs, prepositions, etc.). The app also keeps track of students’ progress and allows them to skip questions by shaking the tablet. Best Colleges Online offers a list of 16 apps for ESL students, ranging from basic letter instruction to pronunciation guides. Students can also play classic games like Scrabble and Boggle on mobile devices.

Some teachers organise a BYOD (bring your own device) to lessons although there will be students who don’t have a device. Technology quickly becomes outdated but, while an old device may appear worthless, for a teacher with limited technology in the classroom, it would make a valuable gift...

Regardless of the type of device that you have, connect it to a television (which doesn’t have to be a modern flatscreen) or a discarded computer monitor. By doing this, you can still use technology to project presentations and websites and allow students to explore websites while the rest of the class watches.

There are also many free apps that can be used in the classroom and by students when they go home. Today’s app market is fast-moving and some may only

need an internet browser to operate them, in which case an old smartphone or flip phone may be fine for your students.

Digital Field Trips. Students absorb a great deal of information through experiential learning, but field trips are not always an option with limited school budgets. Digital field trips provide more authentic ways for students to absorb new information. There are many options on the Internet to learn about virtually any topic.

Podcasts. Students can listen to podcasts to improve their comprehension. They can also create podcasts to practice their English speaking abilities. A free download of iTunes gives teachers access to hundreds of free podcasts on a range of topics. There are multiple podcasts tailored specifically for English language learners. Teachers can also have students create podcasts to give them opportunities to practice their speaking skills. Video podcasts are an attractive option for students, and some classes even have their own YouTube channels.

Pen Pals. Since mail is becoming a thing of the past, students can have pen pals that they email or write to on a discussion board. Make an arrangement with an English-speaking class in another state or country and have students write to their pen pal on a regular basis. This is a great way for them to practice their English writing and reading comprehension skills, while making friends in the process.

..1 Web Quests. Web quests are a fun way for students to use the Internet to build English proficiency. Students are given a task and rely on their content knowledge and grasp of English language to complete it. Teachers can create their own or visit Web Quests to access tutorials and databases of pre-created web quests.

..2 Online Games. Students can master spelling, grammar and other English skills by playing games on the computer or mobile devices. Digital versions of hangman, Scrabble and Boggle are also entertaining for all ages of students. Many of these games can be put up on interactive white boards to get full class participation.

..3 Blogging. Class blogs provide great forums for students to practice their writing skills. Live Journal, Edublog and Blogger allow you to create blogs for free. Blogging is an authentic writing experience, as a wider audience typically has access

to read posted entries, which means students tend to put more effort into their blogs. Teachers can get students to write about specific topics that they find interesting, or students can provide commentary on current events and social justice issues. The more they practice their writing skills, the more proficient they become, so regular blogging (weekly or daily) is recommended. Blogs also provide good opportunities for family members to see what their children are working on in class!

Skype is a great way for students to practice their speaking and listening skills with other people from any location. Students can have question-and-answer sessions with authors of books, attend video-conferences and virtual field trips, interview professionals, and connect with students from other cultures and countries. Skype can even be used to conduct parent-teacher conferences or connect with students' family members who may be abroad!

It is important to note that the ESP teachers need regular support and guidance on the use of new technologies. Not surprisingly, young teachers are often better demonstrators of new technologies, so they can become excellent instructors for more age teachers who are trying to introduce these new technologies in their classrooms.

In conclusion, it can be said that the use of new information technologies in the teaching of English helps to improve and optimize the learning process and make the lesson more interesting. Technology has gained a more prominent place in classrooms in recent times. For learners, more and more English language apps and learning games appear every month. And for learners keen to practise their conversational skills, there are dedicated websites to help them do that. Thus, the use of new information technologies in the teaching of English is an integral part of the teaching methodology at present in the context of modernization of education, since, given the use of modern technologies, the learning process becomes more effective and person-oriented.

References:

1. Alyavdina N. G., Margaryan T. D., Innovative techniques of English language for specific purposes in technical colleges. Humanitarian journal 2013, №. 7.
2. Sajan Kumar Karn. Current trends in ELT around the globe// Journal of NELTA. — 2007. — No. 1 & 2.
3. Tim Barry. Strategy for Using Podcasts for Teaching and Learning in the Biosciences// <http://www.bioscience.heacademy.ac.uk/ftp/tdf/barrystrategy.pdf>.
4. Chen, B., & Bryer, T. (2012). Investigating instructional strategies for using social media in formal and informal learning. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 13(1), 87-104.

SECTION 4. Jurisprudence

Yakubenko Daria Leonidivna

student

National Law University named after Yaroslav the Wise

Kharkiv, Ukraine

*Scientific supervisor: **Dakhova Irina***

Associate Professor of the Constitutional Law Department,

National Law University named after Yaroslav the Wise

REVOLUTION AS A FORM OF THE DEMOCRACY REALIZATION

Якубенко Дар'я Леонідівна

студентка,

Інститут прокуратури та кримінальної юстиції,

НЮУ імені Ярослава Мудрого

м.Харків, Україна

*Науковий керівник: **Дахова І.І.***

к.ю.н. доцент кафедри конституційного права України

НЮУ ім. Ярослава Мудрого

РЕВОЛЮЦІЯ ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ НАРОДОВЛАДДЯ

Annotation: The article examines the phenomenon of the revolution as a mechanism of constitutional reform. The conceptualization of the constitutional reform requires a precondition for curtailing the nature of the constitution itself. What is the constitution: the basic law of the state or of the society? The author studies the issue of the priority of freedom and examines the essential universal problems of

constitutionalism, which consists in the optimal definition of the freedom of society and its relationship with the state power.

Key words: nature law, human rights, organic constitutionalism, revolution, democracy, opposition to oppression, the exercise of democracy in Ukraine.

Анотація: У статті досліджуються феномен революції, як механізму конституційної реформи. В свою чергу, концептуалізація конституційної реформи вимагає передусім з'ясування природи самої конституції. Що таке конституція: основний закон держави чи громадянського суспільства? Автор вивчає питання пріоритетності свободи над порядком та розглядає сутність універсальної проблеми конституціоналізму, яка полягає в оптимальному визначенні простору свободи громадянського суспільства і її співвідношення з державною владою.

Ключові слова: органічний конституціоналізм, революція, народовладдя, демократія, спротив гнобленню, право на спротив, здійснення народовладдя в Україні.

Преамбула Загальної декларації прав людини проголошує необхідність охорони прав людини владою закону з метою забезпечення того, щоб людина не була змушена вдаватися, як до останнього засобу, до повстання проти тиранії і гноблення. І дійсно, право на спротив тиранії здавна розглядалось видатними юристами (від Цицерона до Дюгі) як вище право людини. Українська сучасність також потребує переосмислення в світлі ідеї реалізації права людини на спротив гнобленню.

Події, що відбувались в Україні у листопаді 2013 – лютому 2014 ще раз нагадали про значущість людської гідності, народного суверенітету, стандартів легітимності публічної влади, демократії як базової цінності і права на повстання, що супроводжує її. Однак проблема полягає в тому, що відсутні чіткі критерії для виправданого революційного застосування сили. Адже

революція має на меті не просто заміну політики на більш бажану, а повну зміну режиму. Тому має бути більш високий поріг зловживань з боку влади для того, щоб були підстави реалізації права на повстання. А від того, чи є такі підстави, залежить правова оцінка дій – здійснення народовладдя чи посягання на конституційний лад держави. Це питання має не тільки теоретичне, але й надзвичайне практичне значення, адже, наприклад, відповідно до ст. 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, позбавлення життя не розглядається як порушення даної статті, якщо воно є результатом абсолютно необхідного застосування сили для придушення, згідно із законом, заколоту.

Розглядаючи це питання, слід зазначити, що поняття «право на спротив» і «право на повстання» не є тотожними. Право на спротив (що дорівнює терміну «громадянська непокора») може здійснюватись і без застосування насильства та охоплювати як законні (мирні демонстрації), так і незаконні (відмова виконувати несправедливі закони), як активні, так і пасивні форми. Повстання ж – це крайня форма реалізації права на спротив, яка передбачає активні дії і застосування сили. Спротив не завжди має на меті зміну існуючого ладу. Йдеться про те, щоб примусити владу «дотримуватись умов існуючого суспільного договору». Тоді як повстання має на меті «переукладення суспільного договору».

В свою чергу Декларація незалежності США і Французька декларація прав людини і громадянина розглядає спротив не просто як право, але й як обов'язок громадян. Утім, на нашу думку, тут йдеться вочевидь про моральний, а не юридичний обов'язок. Образно кажучи, це обов'язок громадянина, якщо він дійсно громадянин, а не просто підданий.

За визначенням С. Хантінгтона, революція – це швидка, фундаментальна і насильницька, здійснена внутрішніми силами суспільства зміна пануючих міфів і цінностей цього суспільства, його політичної структури, соціальних інститутів, керівництва, урядової діяльності і політики. У цілому з таким

визначенням можна погодитись, з єдиним уточненням: революція може мати і ненасильницьку форму здійснення.

Основна мета визнання цього права може бути зведена до захисту і забезпечення прав людини. Якщо держава систематично порушує свої фундаментальні зобов'язання, у людини виникає право розірвати свій зв'язок з державою (але не із співгромадянами), і застосувати насильство проти неї. Таким чином, монополія на застосування насильства, що належить державі, обмежується природним правом. Закон не може порушувати природні права людини і розходитись з уявленням суспільства про справедливість, адже в межах представницької демократії законодавець є не джерелом влади, а лише представником влади народу. Обмеження прав громадян фактично є актом узурпації, антиконституційним переворотом. Як тільки влада починає порушувати закон, з того моменту вона втрачає будь-яке право вимагати від громадян його дотримання.

Таким чином, революція як форма реалізації права на спротив і повстання являє собою екстраординарну безпосередню форму здійснення народовладдя. Це вимушений тимчасовий вихід з традиційного правового поля, обумовлений надзвичайними обставинами і необхідністю збереження смислу права як такого.

При цьому обов'язковими ознаками, які відрізняють повстання як правомірні дії (здійснення народовладдя) від протиправного заколоту (посягання на конституційний лад) є: 1) мета – захист і забезпечення прав людини, 2) адресат – тиранічна, така, що здійснює гноблення, публічна влада. Адже право на революцію не є абсолютним правом, а має свої межі, як, власне, і будь-яке інше право.

Література:

1. Алексі Р. Інституціоналізація прав людини в демократичній конституційній державі // Філософія прав людини. – К.: Ніка-Центр, 2012. – С. 172–189.
2. Арндт Х. О революції. – М.: Європа, 2011. – 464 с.
3. Гаєк Ф. Конституція свободи. – Львів: Літопис, 2002. – 556 с.
4. Лож'є С. People // Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2011. – Т. 2. – С. 231 – 232.
5. Локк Д. Два трактата о правленні // Історія вчень про право і державу: Хрестоматія для юридичних вузів і факультетів. – Харків: Легас, 2002. – С. 231–240.
6. Манан П. Інтелектуальна історія лібералізму. – К.: Дух і літера, 2005. – 216 с.
7. Милль Дж. Ст. О свободі // Історія вчень про право і державу: Хрестоматія для юридичних вузів і факультетів. – Харків: Легас, 2002. – С. 467–478.

SECTION 5. Pedagogical sciences

Dobrovolska Svitlana

PhD, Acting Assistant Professor

The Department of Foreign Languages

Lviv National Agrarian University

Lviv-Dubliany, Ukraine

WHAT DOES IT MEAN TO KNOW A WORD?

Summary. The article highlights the importance of vocabulary learning. Some teaching approaches as to extent one's vocabulary are explained in the article. The author of the article tries to show how our word knowledge is organized.

Key words: vocabulary, words and expressions, communicative advantage, communicative value, receptive knowledge and productive knowledge.

“Without grammar very little can be conveyed, without vocabulary nothing can be conveyed”. This is how the linguist David Wilkins summed up the importance of vocabulary learning. His view is echoed in this advice to students from a recent coursebook “Innovations” written by Dellar H. and Hocking D. “If you spend most of your time studying grammar, your English will not improve very much. You will see most improvement if you learn more words and expressions. You can say very little with grammar, but you can say almost anything with words!”

However, vocabulary teaching has not always been very responsive to such problems, and teachers have not fully recognized the tremendous communicative advantage in developing an extensive vocabulary. For a long time, teaching approaches such as the **Direct Method** and **audiolingualism** gave greater priority to the teaching of grammatical structures. In order not to distract from the learning of these structures, the number of words introduced in such courses was kept fairly low.

« We create science »

Those words which were taught were often chosen either because they were easily demonstrated, or because they fitted neatly into the “structure of the day”.

The advent of the communicative approach in the 1970s set the stage for a major re-think of the role of vocabulary. The communicative value of a core vocabulary has always been recognized, particularly by tourists. A phrase book or dictionary provides more communicative mileage than a grammar – in the short term at least. Recognition of the meaning-making potential of words meant that vocabulary became a learning objective in its own right. In 1984, for example, in the introduction to their *Cambridge English Course*, Swan and Walter wrote that “vocabulary acquisition is the largest and most important task facing the language learner”. Coursebooks began to include activities that specifically targeted vocabulary.

Nevertheless, most language courses were (and still are) organized around grammar syllabuses. There are good grounds for retaining a grammatical organization. While vocabulary is largely a collection of items, grammar is a system of rules. Since one rule can generate a great many sentences, the teaching of grammar is considered to be more productive. Grammar multiplies, while vocabulary merely adds. However, two key developments were to challenge the hegemony of grammar. One was the lexical syllabus, that is, a syllabus based on those words that appear with a high degree of frequency in spoken and written English. The other was recognition of the role of lexical chunks in the acquisition of language and in achieving fluency/ Both these developments were fuelled by discoveries arising from the new science of corpus linguistics.

The effect of these developments has been to raise awareness as to the key role vocabulary development plays in language learning. Even if most coursebooks still adopt a grammatical syllabus, vocabulary is no longer treated as an “add-on”. Much more attention is given to the grammar of words, to collocation and to word frequency.

We have been talking about the importance of having an extensive vocabulary – that is, knowing lots of words. But what does it mean to know a word?

At the most basic level, knowing a word involves knowing: its form and its meaning.

If I tell you that there is, in Maori, a word that takes the form *tangi*, you can not really claim to say you “know *tangi*” since you don’t know what *tangi* means. The form of the word tells you nothing about its meaning.

So, what does *tangi* mean? Well, it means *sound*. But is that *sound* the noun, or *sound* the verb, as in *to sound*? In fact, it can mean both – so part of knowing the meaning of *tangi* is knowing its grammatical function. But *tangi* doesn’t mean only sound; it also means *lamentation*, *dirge* and *to weep*. In fact the *waiata tangi* (funeral lament) is an integral part of the *tangibanga*, or Maori funeral ceremony, so much so that *tangi* has come to mean (colloquially) simply funeral. But, of course, not a funeral in the European sense. A Maori *tangi* is a very different kind of ceremony. For a start ... (and so on). In other words, knowing the meaning of a word is not just knowing its dictionary meaning (or meanings) – it also means knowing the words commonly associated with it (its collocations) as well as its connotations, including its register and its cultural accretions.

Finally, we need to distinguish between receptive knowledge and productive knowledge. Now that you know the meaning of *tangi* you can probably make sense of the opening passage from the short story “Tangi” by Witi Ihimaera:

Do not listen to the wailing, Tama. Do not listen to the women chanting their sorrows, the soaring waiata tangi which sings alone and disconsolate above the wailing. It is only the wind, Tama. Do not listen to the sorrows of the marae ...

Assuming you understood *tangi* in this extract, you may still feel uncomfortable about working the word into a letter or dropping it into a conversation. (And so far you have only had its written form, not its spoken form). In other words, you have receptive, but not productive, knowledge of the word. Receptive knowledge exceeds productive knowledge and generally – but not always – precedes it. That is,

«We create science»

we understand more words than we utter, and we usually understand them *before* we are capable of uttering them.

The mistakes we make offer an insight into the way the mental lexicon is organized. For example, the speaker who says “I watched this Maori *tango* on television” is confusing two words that are similar in form, if quite different in meaning: *tangi* and *tango*. This suggests that words with similar sound structure are closely interconnected, so that the search for one may sometimes activate its near neighbor. The comic effect of this kind of mistake (called a **malapropism**) has not been lost on writers, including Shakespeare:

Bottom: “*Thisbe, the flowers of odious savours sweet –*”

Quince: “*Odious’ – odorous!*”

As in a dictionary, similar forms seem to be located adjacent to each other. However, if every time we “looked up” a word in the mental lexicon, we started with its form, we would have to scroll through a great many similar-sounding but totally unrelated words: *tandem*, *tangent*, *tangle*, *tango*, etc. This would be very time-consuming. To speed things up, words are also interconnected according to their shared meanings – all the *fruit* words being interconnected, and all the *clothing* words interconnected too. So, if I want to say *I had a delicious mango for breakfast*, the lexicon activates the fruit department before triggering a search of words beginning with *mang-*. This accounts for the fact that, in experiments, subjects find that answering the first of the following two questions is easier and quicker than answering the second:

1. Name a fruit that begins with *p*.
2. Name a word that begins with *p* that is a fruit.

In each case the word search simultaneously focuses on form and meaning, but it seems the brain is better disposed to begin the search via the meaning-based (thesaurus-like) lexicon than the form-based (dictionary-like) one. This also accounts for the fact that, once subjects have accessed the *fruit* category, they are able to find other fruits more quickly. All of this suggests a semantic (meaning-based)

organization, but one that also has a form-based (or what is called **morphological**) back-up. The two systems work in tango, sorry, in tandem. This explains why malapropisms (such as *odious/odorous*) are not only similar in sounds to the intended word, but are almost always the same part of speech and often share aspects of their meaning. Hence, many learners of English confuse *chicken* and *kitchen*: not only do the two words sound alike, they are both nouns and they share elements of meaning in that they belong to the same lexical field.

We can think of the mental lexicon, therefore, as an overlapping system in which words are stored as “double entries” – one entry containing information about meaning and the other about form. These individual word entries are then linked to words that share similar characteristics, whether of meaning (*mango/papaya*) or of form (*tangi/tango*) – or both (*chicken/kitchen*). The number of connections is enormous. Finding a word is like following a path through the network, or better, following several paths at once. For, in order to economize on processing time, several pathways will be activated simultaneously, fanning out across the network in a process called “spreading activation”.

Linked to this system are other areas of cognition, such as world knowledge (like an encyclopedia) and memory (like a personal diary or autobiography), so that activation of a word like *tangi* or *mango* or *tango* also triggers general knowledge and personal experiences that extend beyond the simply “dictionary” meanings of these words. Knowing a word, then is the sum total of all these connections – semantic, syntactic, phonological, orthographic, morphological, cognitive, cultural and autobiographical. It is unlikely, therefore, that any two speakers will “know” a word in exactly the same way.

Bibliography:

1. Gairns, R and Redman, S (1986) *Working with Words*. Cambridge University Press.

«We create science»

2. Lewis, M 1997 *Implementing the Lexical Approach*. Language Teaching Publication.
3. Nattinger, J 1988 *Some current trends in vocabulary teaching*. In Carter and McCarthy (eds).
4. Willis, D 1990 *The Lexical Syllabus* Collins.

Iryna Illivna Rozman

Ph. D.(Pedagogy), Associate Professor

Department of philological disciplines

and social communications

Ukraine, Mukachevo

BIOGRAPHIC METHOD OF STUDY OF SCIENTIFIC BIOGRAPHIES OF STUDIES

Розман Ірина Іллівна

*к.пед.н., доцент, Мукачівський державний університет,
кафедра філологічних дисциплін та соціальних комунікацій*

Україна, м. Мукачєво

БІОГРАФІЧНИЙ МЕТОД ЯК ВИВЧЕННЯ НАУКОВИХ БІОГРАФІЙ ВЧЕНИХ

The article considers the possibility of researching biographies of scientists through the use of historiographical analyzes of pedagogical biography. The emphasis is placed on the methodological traditions of research of creative biographies of educators-scientists. The necessity to develop contours of the "new model" of scientific research of biographies is emphasized.

Key words: scientific biographies, study of biography, scientists-teachers, results of research.

У статті розглянута можливість дослідження біографій вчених за допомогою використання історіографічних аналізів педагогічної біографістики. Закцентована увага на методологічних традиціях дослідження творчого

життєпису педагогів-науковців. Наголошено на необхідності розробляти контури «нової моделі» наукового дослідження біографій.

Ключові слова: наукові біографії, вивчення життєпису, вчені-педагоги, результати дослідження.

Педагогічна біографістика, як, зокрема, свідчить і історіографічний аналіз її розвитку у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст., орієнтована передусім на вивчення творчої індивідуальності вченого, його особистісних знань. Акцентується на різних формах її прояву: становлення світогляду, обумовленість вибору дослідницьких проблем (національні потреби, освітні й наукові виклики, особисті уподобання тощо), стилі і формах репродукції результатів творчої, професійної, науково-організаційної праці тощо. З цих й інших елементів складається цілісність особистості вченого-педагога, що проявляється у нерозривному взаємозв'язку його особистої долі та наукової творчості.

У застосуванні біографічного методу до вивчення наукових біографій учених різних галузей знань умовно визначаємо три «методологічні традиції»: «радянську» і «західну» та «пострадянську», що еволюціонує на перетині двох перших. «Радянська традиція» цікава тим, що біографічний метод, який активно розроблявся у 1970 – 1980-х рр.. був орієнтований саме на вивчення наукової творчості вчених. Вагомий внесок у цю справу зробив відомий психолог, історик українського походження М. Ярошевський. У праці «Психологія творчості і творчість у психології» [7] обґрунтував ідею, згідно з якою «термін «творчість» вказує і на діяльність особистості, і на створені нею цінності, які з фактів її персональної долі стають фактами культури» [7, с. 14]. Виходячи з тези, що продукт творчості – це «текст», який може бути осмислений лише за умов виходу за його межі у «позатекстове» життя автора, вчений ставить питання: «яким же чином це життя перетворюється у предмет наукового дослідження?» [7, с. 18]. Шукаючи відповіді на нього,

М. Ярошевський аналізує зарубіжні та вітчизняні психологічні теорії і досвід написання біографій відомих діячів. На цій основі розробляються контури « нової моделі » наукового дослідження, яка поєднує « детермінанти » і « індотермінанти » цього процесу, категорійний апарат, методіку дослідницької роботи, технологію опрацювання джерел та комплекс методичних порад, що розкриває суб'єктивні й об'єктивні чинники, які також слід враховувати при вивченні творчої біографії вченого. Ця модель, як доволі цілісна « технологія » вивчення творчості вченого, не втратила актуальності для вивчення сучасної педагогічної біографістики.

Останнє повною мірою стосується матеріалів, викладених у книзі В. Карцева [4]. На основі аналізу значного науково-методологічного і практично-біографічного досвіду в них розкривається широкий комплекс теоретичних проблем щодо створення біографій вчених: особистісне формування; становлення наукових шкіл; значення « закономірного » і « випадкового » у цих процесах; етика наукових стосунків, зокрема співавторства; визначення наукових пріоритетів тощо. Таким чином, було закладено важливий фундамент для дослідження біографії вченого як окремого розділу історії науки і наукознавства.

Джерельна база більшості біографічних студій керувалася « ранкеянським » текстом: офіційні джерела, та праці самої особи як « автобіографічний » факт використовували вчені-дослідники. Були залучені усні інформації, спогади, мемуари, щоденники, епістолярна спадщина хоча й не заперечувалися, проте мало селекційний, далеко неповний характер. « Це зумовлювалося « незручністю » від користування тими джерелами, що могли зменшити міру надійності в виведенні « об'єктивного » перебігу подій із посиленням лише на офіційні джерела. Укорінення теоретичних, методологічних догматів у студіюванні біографічного жанру породжує « шаблонні » тексти, здолати які було складно через відсутність творчої свободи. Позірні атрибути респектабельності тогочасної біографістики обмежували

оприсутнення в текстах «справжнього» людського життя з усіма емоціями, переживаннями, досвідом тощо. Незважаючи на об'єктивну й суб'єктивну обмеженість методик його вивчення, авторам біографічних широкоформатних полотен і маленьких замальовок вдалося створити варті уваги праці осмислення / описання буття не-я.» [2].

Окремо слід сказати про доречність студіювання причетними до біографістики загальних філософських категорій, як-то: «его», «пост-его», «трансценденція «я»», що помітно розширить сприйняття значень суб'єктивного в об'єктивній реальності, розбудує підмурок для можливостей пізнавати й перетворювати себе. Роз'яснення із посиланням на здобутки суміжних галузей знань, наприклад, вітчизняних і зарубіжних історії науки, історіографії цих та інших термінів дасть змогу розширити словник науки, вийти на новий рівень осмислення її змісту через поняттєво-категоріальний апарат. Недостатньо уваги приділено і класифікації біографічних джерел, залученню та особливостям вивчення недокументальних пам'яток культури, тобто усної історії. Важливо не просто розглядати будь-які свідчення, сліди минулого джерелом біографістики, але й критично визначати їх цінність, застереження користування; необхідно дібрати належні та найприйнятніші методи вивчення тощо. На тлі «класичних» джерел, які давно і справедливо заслужили доброзичливе ставлення фахівців і достатньо репрезентовані ними [6], варто переглянути значення усного слова в задокументованому суспільстві [10, с. 190 – 231]. І хоча його надуману слабкість вважають універсальною [5, с. 145], а пам'ять із часом може зраджувати людині і явища минулого здатні модифікуватися у свідомості поколінь [6, с. 113], утім для дослідників, вихованих у традиції поваги до настанов Ш.-В. Ланг-луа чи Ш.Сеньобоса, увесь «сукупний інформаційний фонд» є, безумовно, важливим. Із огляду на модерні експерименти вчених усне слово демонструє значний потенціал, проте бракує практики роботи з ним, аби видобути за допомогою перехресних джерел і поза ними об'єктивні знання. Ця точка зору органічно поєднується з твердженням

Г.Принса про новітні форми існування усної традиції, кодованої за допомогою сучасних систем передачі інформації, комунікації [3, с. 233–236; 24, с. 33–34; 5, с. 179–182], що утворює особливу проміжну ланку між не-писаним і писаним словом і значно збагачує джерельну базу біографістики.

Література:

1. Ассман А. Простори спогади: форми та трансформації культурної пам'яті [Текст] / Алляйда Ассман. – Київ : Ніка-Центр, 2012. – 440 с.
2. Безбратко В.В. Сучасний стан і перспективи вітчизняної біографістики. [Електронний ресурс]. Режим доступу : [http:// irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbi](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbi).
3. Даймонд Дж. Зброя, мікроби і харч: витоки нерівностей між народами [Текст] / Дж. Даймонд; пер. з англ. та наук. ред. Т. Цимбал. – Київ: Ніка-Центр, 2012. – 488 с.
4. Карцев В.П. Социальная психология науки и проблемы историко-научных исследований. М.: Наука, 1984. 308 с.
5. Принс Г. Усна історія // Нові підходи до історіописання [Текст] / Г. Принс; за ред. П. Берка. – Київ: Ніка-Центр, 2013. – Вип. 5. – С. 145–18.
6. Shmidt, S. (1989). Dokumentalne pamiatniki v sisteme pamiatnikovedeniia [Documentary monuments in monument studies system]. Ist. SSSR [USSR history], 5, 111–119. [in Ukrainian].
7. Ярошевский М.Г. Психология творчества и творчество в психологии. 1985. № 6. С. 14 – 27.

« We create science »

Yakovyshyna Tetyana Vyacheslavivna

Associate Professor of Pedagogy of Primary Education of

Rivne State Humanitarian University,

candidate of Pedagogical Sciences, assoc. Professor

Rivne, Ukraine

ACTUALIZATION OF THE PROBLEM OF RAISING A CITIZEN IN UKRAINE

Яковишина Тетяна В'ячеславівна

к.пед.н., доцент,

кафедра педагогіки початкової освіти,

Рівненський державний гуманітарний університет

м. Рівне, Україна

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

Abstract. The publication raises the current problem for Ukraine – the formation of a citizen of a new state, which is being restored in difficult socio-economic, cultural conditions. Attention is paid to the disclosure of the problem of civic education in the history of pedagogical thought. Attention is paid to the existing national documents in the field of education.

Key words: citizen, civic education, civil society, universal values.

Анотація. В публікації порушено актуальну для України проблему – формування громадянина нової держави, яка відбудовується у важких соціально-економічних, культурних умовах. Звернено увагу на розкриття

проблеми громадянського виховання в історії педагогічної думки. Звертається увага на чинні національні документи в галузі освіти.

Ключові слова: громадянин, громадянське виховання, громадянське суспільство, загальнолюдські цінності.

В умовах розбудови і творення нового українського суспільства на засадах гуманізму, свободи, верховенства права і соціальної справедливості актуалізується необхідність виховання особистості, якій властиві відданість справі зміцнення державності, усвідомлення свого громадянського обов'язку, національних і загальнолюдських цінностей, активна громадянська позиція.

У цьому контексті провідним чинником, спроможним забезпечити становлення такої особистості, є громадянське виховання – процес, спрямований на формування активної суспільної і відповідально-правової позиції людини у конкретній діяльності.

У педагогічній площині важливою складовою національної системи освіти є вища школа, перед якою постає завдання забезпечити високий професійний рівень майбутнього вчителя. Так, система підготовки його до виконання функцій вихователя учнів насамперед стосується їхнього становлення як активних громадян своєї країни. Власне, саме вчитель є для учнів вагомим авторитетом, зразком для наслідування, допомагає їм набутти позитивних рис і якостей, сформуватися як суб'єктам громадянських відносин.

Громадянськість як домінанта психіки українців бере початок ще з часів могутньої держави – Київської Русі [1, с. 16]. Елементи громадянського дидактизму графічно зафіксовані вже у «Повчаннях» (1096) Володимира Мономаха, який радить своїм дітям бути хоробрими, навчає їх не нашкодити «ні своїм, ні чужим людям»; не давати сильним «погубити людину»; старших шанувати «як отця, а молодших – як братів...» [7, с. 17].

Дослідницька увага М. Грушевського сконцентрована на тому, що український народ козацької доби з його демократичним ладом, національною

системою освіти, громадянським духом у порівнянні з російським народом того часу був освіченішим. Він зауважував, що ціле століття українці допомагали Московщині заводити школи, вчили писати, друкувати: «Довгі часи Московщина жила українською наукою, поки свої не розвела, працею та заходами тих же вчених» [2, с.24].

У подальші роки й століття спостерігаються дещо суперечливі тенденції в розумінні сутності й ролі громадянського виховання молоді, зумовлені особливостями історичного розвитку нашої держави. Проте, незважаючи на складні суспільно-політичні обставини (Україна тривалий час перебувала у складі Російської та Австро-Угорської імперій, а також Польщі), передові вітчизняні мислителі вірили в нескореність духу українського громадянства, закликаючи на боротьбу за незалежність. Зокрема, І. Костомаров обстоював думку про те, що Україна «не пропала», бо зберегла віру в Бога, а тому можна сподіватися на державне відродження. Якщо в окремій людині, зазначав він, жевріє повага до історії і духовних надбань українства, високо цінується національна свобода, то Україна, як держава, нація «не пропаде» і в майбутньому [1, с.16].

З утратою державності комплекс громадянськості, хоч і перестав бути домінуючим у свідомості українців, все ж зберігався і навіть справляв позитивний вплив на інші народи. Це засвідчив, зокрема, відомий український мислитель XIX ст. П. Куліш: «...Не жалюгідний народ приєднався у XVII ст. до московського царства. Він переважно складався із характерів самостійних, гордих усвідомленням своєї людської гідності; він у своїх нравах і поняттях зберігав і зберігає начало вищої громадянськості...» [3, с. 32].

Відома громадська діячка, вихователь, письменниця С. Русова, звертаючи увагу на проблему громадянського виховання, зауважувала, що Україна чекає нове покоління «потрібних для її нового життя нових громадян з пробудженою активністю, з витривалою волею і добре розвиненими творчими силами» [5, с. 31].

У перші роки встановлення радянської влади ідея виховання «майбутніх громадян соціалістичної республіки» була задекларована в багатьох тодішніх офіційних документах. Новий лад вимагав від школи «не підданих і обивателів, а творців, організаторів, громадян соціалістичної республіки». Виразником таких провідних ідей був А. Луначарський, який зазначав, що громадянськість оберігає особистість від піддатливості будь-якому вождизму, стимулює її критичне ставлення до соціальної дійсності. Виховувати громадянина – не означає готувати його до аскетичного життя, констатував він [4].

А. Макаренко, обґрунтовуючи єдність виховання з суспільним розвитком, вважав виховання громадянина основою формування особистості і сформулював основні характерні риси, притаманні такій людині: уміння кваліфіковано працювати в колективі, бути політично й економічно освіченим, володіти високою загальною культурою тощо. Громадянськість, стверджував він, проявляється також в усвідомленні необхідності професійного і соціального самовизначення з урахуванням реальних обставин, особистих нахилів і потреб держави [1].

В. Сухомлинський, поширюючи власні педагогічні погляди і власною моральністю, і способом життя, теж не оминав проблему формування громадянина країни. Так, у своєму педагогічному доробку неодноразово видатний гуманіст порушує й розкриває проблеми навчання і виховання юних громадян своєї країни, надає глибоко обґрунтовані, перевірені багаторічним практичним досвідом відповіді на питання: як потрібно виховувати дітей, щоб вони стали свідомими громадянами своєї держави, справжніми патріотами. Він зазначав, що саме через громадянську активність, безпосередню участь у громадських справах і можна виховати справжніх патріотів: «Якщо в дитинстві і отрочстві людина піклувалася про свої інтереси, якщо спільне стало для неї глибоко особистим, вона у зрілі роки стане справжнім патріотом» [6, с. 127].

За часи незалежності України проблема виховання громадянина постала перед суспільством як завдання державної ваги. Про це свідчить спрямування

«We create science»

досягнень сучасної науки, культури, економіки, політики на виховання громадянина – високосвідомого, високоморального, активного, з розвиненим почуттям власного обов'язку і відповідальності перед державою і самим собою, з усвідомленням своєї місії, ролі і місця в історичному процесі державотворення, внутрішньою потребою самовіддано служити Батьківщині. Запровадження інноваційних технологій, інтерактивних форм і методів громадянського виховання в освітню практику стає одним із пріоритетних напрямів реформування вітчизняної системи освіти.

Запорукою успіху реформування України, розвиток освіти і науки в період після Революції 2014 року залежить від усвідомлення сутності поняття «громадянська освіта», яке отримало нове наповнення: навчання людей тому, як жити в умовах сучасної держави, як дотримуватись її законів і водночас не дозволяти владі порушувати їхні права, добиватися від неї здійснення їхніх правомірних потреб, як бути громадянином демократичного суспільства. Так, громадянська освіта є складною динамічною системою, що поєднує такі компоненти: громадянські знання, на основі яких формуються уявлення про форми і способи функціонування громадянина в політичному, правовому, економічному, соціальному та культурному полі демократичної держави; практичне застосування цих знань; громадянські уміння та досвід участі у соціально-політичному житті суспільства; громадянські чесноти – норми, установки, цінності та якості, притаманні громадянину демократичного суспільства.

Про це свідчать чинні програмні документи, що визначають систему концептуальних ідей та поглядів на стратегію і основні напрями розвитку освіти на етапі її модернізації. Зокрема, Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI ст.), Закон України «Про загальну середню освіту» характеризують громадянське виховання як невід'ємну складову національного виховання. У свою чергу «Концепція розвитку загальної середньої освіти»

серед інших стратегічних завдань надає громадянському вихованню особливої значущості.

Запорукою успіху й важливим чинником у напрямі актуалізації проблеми громадянського виховання стала розробка Академією педагогічних наук України «Концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності». У документі сформульовані важливі завдання громадянського виховання на сучасному етапі розвитку українського суспільства, а саме: формування свідомого громадянина, патріота, професіонала, тобто людину з притаманними особистісними якостями й рисами характеру, світоглядом і способом мислення, почуттями, вчинками та поведінкою, спрямованими на саморозвиток та розвиток демократичного громадянського суспільства в Україні.

Актуалізація проблеми громадянського виховання уможливила виведення закономірностей громадянської освіти, найважливішою з яких ми вважаємо органічний зв'язок громадянського виховання із суспільними потребами та умовами сьогодення. Розвиток суспільства зумовлює зміни, диктує нові потреби і у виховній системі – у зв'язку з розбудовою незалежної Української держави виникла потреба формування у підростаючого покоління української національної свідомості, любові до свого народу, його традицій, історії, культури тощо.

Література:

1. Виховання громадянина: психолого-педагогічний і народознавчий аспекти: навч.-метод. посіб. / [П. Ігнатенко, В. Поплужний, Н. Косарева, Л. Крицька]. Київ: ІЗМН, 1997. 252 с.
2. Грушевський М. Хто такі Українці і чого вони хочуть. Київ: Знання, 1991. 240 с.
3. Ігнатенко П., Косарева Н., Поплужний В. Громадянське виховання учнів в умовах українського державотворення. *Рідна школа*. 1996. № 3. С. 31-50.

4. Обухов В. Как воспитать гражданскую активность: Книга для учащихся. Москва: Просвещение, 1986. 109 с.
5. Русова С. Єдина діяльна (трудова) школа. Лейпциг, Катеринослав, 1924. 153 с.
6. Сухомлинский В. Как воспитать настоящего человека. Київ: Рад. школа, 1975. 235 с.
7. Тараненко І. Громадянська освіта в Україні. *Історія в школах України*. 2000. № 3. С. 15-18.

SECTION 6. Arts

Halina Tobilevych

doctor of philosophy, candidate of study of art

Ternopil national pedagogical university

STREET DECORATIVE PLASTICS AS ART OF DESIGN

Галина Тобілевич

кандидат мистецтвознавства

доцент кафедри образотворчого мистецтва,

дизайну та методики їх навчання

Тернопільського національного педагогічного університету

Тернопіль. Україна

**ВУЛИЧНА ДЕКОРАТИВНА ПЛАСТИКА ЯК МИСТЕЦТВО
ДИЗАЙНУ**

Abstract. The article looks at real examples of street decorations made by famous artists. It has been studied its influence on individuality and unique image of urban environment. Proved obvious proxies for efficient sealing in the architectural space.

Key words: decorative plastic, design, art, street installations, sculpture.

Анотація. У статті розглянуто реальні приклади вуличної декоративної пластики, які створені відомими митцями. Досліджено її вплив на індивідуальність та неповторний образ урбаністичного середовища. Доведено очевидні потенційні можливості ефективного застосування в архітектурному просторі.

Ключові слова: декоративна пластика, дизайн, мистецтво, вуличні інсталяції, скульптура.

Теоретичного аспекту тлумачення в радянському і пострадянському просторі поняття “вулична пластика” не існувало як такого. До цього спрчинили, з одного боку, виразний пріоритет зображально-реалістичної скульптури ідеологічного спрямування, з іншого – безликість архітектури громадського призначення і масового житлового будівництва [3], [4].

Говорячи про нинішні проблеми вуличної пластики, необхідно також враховувати, що ситуація в цій ділянці ускладнюється її практичною відсутністю в 1960-1980 роках, в середовищі українського нонконформізму. Цілком природно, що в нелегальних умовах значно легше було займатися графікою чи малярством невеликих форматів, ніж робити скульптурні композиції.

В силу історичних обставин Україна була ізольована від світового мистецького простору більш як на півстоліття (початок 1930-х – середина 1980-х років). Вже на той час вулична пластика знаходила оригінальні форми застосування і була активним засобом організації архітектурного простору, надававши йому певної образності та викликаючи неповторні-емоції.

Прикладом цього можуть бути скульптурні композиції Нікі де Сант-Фалль (Niki de Sant-Phalle, 1930 – 2002), яка у свій час безмірно захоплювалася творчістю А. Гауді. Найвідомішою її працею є комплекс кінетичних кольорових скульптур у басейні біля всесвітньовідомого осередку сучасного мистецтва – Центру Помпиду в Парижі. Композиції художниці позначені нестримними розкованими фантазіями. За образно-емоційним виразом вони переважно нагадують дитячі іграшки, а за формою – барвисті надувні м’ячики гігантських розмірів. В окремих випадках поверхня скульптури вкривається мереживом темних швів та імітує класичну мозаїчну кладку. Емоційно

наповнена вулична пластика Нікі де Сант стала окрасою багатьох великих міст Європи [5].

Сміливі пластичні експерименти вирізняють французького скульптора Бруно Каталано (1960 р. н.). Художник використовує несподіваний прийом, поєднуючи реалістичне зображення людської фігури, яке іноді вирізняється елементами відвертого натуралізму, з просторовими проривами-пустотами. Втрати скульптурної маси можуть бути істотними, а тому верхня і нижня частина бронзової фігури нерідко утримується лише на невеличкій пластичній “перемичці”. Значну популярність Каталано принесла серія скульптур “Les Voyageurs (“Мандрівники”). Його вулична пластика несе певний філософський підтекст: людина-мандрівник немов би очищає себе, залишаючи на відпочинку непотрібний баласт щоденної рутини, Праці художника найкраще сприймаються на тлі глибокої перспективи морського пейзажу, узбережжя, великої галявини тощо. Подібний ефект може справляти світла площина стіни будівлі, біля якої встановлюється скульптура.

Значної популярності набувають оригінальні скульптури молодого китайського художника Юа Мінджуна (Yue Minjun, 1962 р. н.). Серед усього різноманіття вуличної пластики митець знайшов власну творчу нішу. Бронза як традиційно статичний, важкий матеріал набирає у його творах незвичайної легкості, адже його композиції наскрізь пронизані духом веселощів, радощів та нестримного сміху. Вулична пластика несе в сучасне архітектурне середовище потужні та динамічні емоційні акценти.

Основи вуличної пластики та принципи її просторового вирішення у багатьох відношеннях були закладені ще на початку ХХ століття геніальним українським скульптором світового масштабу – Олександром Архипенком. Цей факт підтверджують думки відомих фахівців. Зокрема, Д.Горбачов, авторитетний знавець мистецтва першої половини ХХ століття, зазначає: “Історики мистецтва назвуть його генієм серед скульпторів ХХ століття, пластичні ідеї українського різьбяра вриваються круглими отворами в

скульптуру англійця Мура, сплющать до двовимірності видовжені фігури швейцарця Джакометті, нададуть руху “мобілі” американця Колдера, поборознять рішучими лініями рельєфи італійця Манцу” [1, с.15]. В цьому плані доцільно згадати про запатентований винахід Олександра Архипенка “архипентуру” – апарат для демонстрації новітнього виду образотворчого мистецтва. Митець експериментував, розкладаючи предметний світ на прості геометричні форми, комбінуючи тривимірні фігури з площинами. Схожі прийоми ми можемо спостерігати потім у творчості американського скульптора Александра Колдера. За словами ж іншого спеціаліста, І.Горбачової: ”Архипенко визначив шляхи розвитку скульптури ХХ сторіччя... адже і Генрі Мур, і Джакометті – ці майже культові постаті в мистецтві попереднього століття, мали себе за послідовників нашого земляка” [2, с.19].

Творчі знахідки Олександра Архипенка, котрий емігрував у 1908 році в Європу, а згодом у США, були на тривалий час повністю вилучені з мистецької практики українських радянських художників. Практично вся його творча спадщина опинилася далеко за межами України – в Ізраїлі. Навіть сьогодні, в роки державної незалежності, ми усе ще не можемо стверджувати, що адаптація новаторських ідей Архипенка у нашому мистецькому середовищі відбувається належним чином.

Сфера вуличної пластики яскраво відображає розмаїття сучасного мистецтва, актуальних мистецьких течій та явищ. Своєрідну крайню позицію тут займають гіперреалістичні зображення, які користуються значною популярністю і наближені, зазвичай, до реальних розмірів і пропорцій людського тіла. Несподівані та яскраві емоційні акценти здатні творити поп-артівські композиції, автори яких сміливо порушують реальні пропорції та звичні масштаби.

Зарубіжний досвід рясніє яскравими творчими особистостями, які успішно працюють у ділянці творення вуличної пластики, а також численними прикладами її реального застосування в конкретних архітектурних ситуаціях.

Цілком очевидно, що цей досвід заслуговує на вивчення та використання у практичній діяльності українських художників та архітекторів. Ця ділянка креативної діяльності набуває в багатьох країнах широкої популярності, стає зоною ефективної співпраці художників та архітекторів, сприяє виявленню яскравих творчих особистостей.

Література:

1. Горбачов Д. І архаїст, і футурист Олександр Архипенко. 1987-1964 // Матеріали конференції “О. Архипенко і світова культура ХХ століття”. – Національний художній музей України, 2001. – С. 15 – 18.
2. Горбачова І. “Поголос” про Олександра Архипенка // Матеріали конференції “О. Архипенко і світова культура ХХ століття”. – Національний художній музей України, 2001. – С. 19 – 20.
3. Советское декоративное искусство ‘75: Сб. ст. – М.: Советский художник, 1976. – 191 с., ил.
4. Советское декоративное искусство 1945 – 1975: Очерки истории. – Москва: Искусство, 1989. – 256 с.
5. Niki de Saint Phalle & Jean Tinguely: l’art et l’amour. München: Prestel, 2007.

SECTION 7. Sociology

Artemenko Svitlana Bohdanivna

Associate Professor,

Sociology Department,

Faculty of Personnel Management, Sociology and Psychology

Kyiv National University

named after Vadym Hetman

Kyiv, Ukraine

**THE PLACE OF STUDENTS' SCIENTIFIC-RESEARCH WORK IN
THE FORMING OF SOCIAL RESPONSIBILITY**

Abstract. In article is examined the essence of scientific-research work as an important factor of adaptation and becoming of personality in modern society in the conditions of globalization. The author examines the basic factors of development of social responsibility in the connection with engagement students to scientific-research work, their formation of active life position as a whole.

Key words: the development of domestic system of education, the students' scientific-research work, social responsibility.

In the conditions of globalization of scientific-educational space the necessary condition of successful functioning of domestic university education and its integration to European space becomes the search and development of effective methods of specialists' preparation at high school. In this context one of the perspective methods of preparation of modern specialists is student's research work that is called not only to activate an educational process and to reform educational space. In particular it happens by the way of organic combination of

studying and receiving of scientific achievements and stimulation of development of high qualified specialists with active citizenship.

However in educational process students frequently do not understand up to the end the assignment and the function of research work, its important place for the development of common and professional competence. Hence the large number of students do not participate in research work of university, sometimes examine it as an optional element of educational process or compulsory addition in the context of increasing of educational rating with the purpose of receiving of fellowship and others. It is also promoted insufficient explanatory work of teachers about directions and specific features of scientific work among student youth, absence of sufficient motivational and stimulating measures from university about students' engagement to participation in innovative activity of research character as well as student's misunderstanding of importance scientific and socially important functions of research work.

Among such socially important functions it should underline the development of student's social responsibility as an important factor of adaptation and becoming of personality in modern society in the conditions of globalization.

In the conditions of global challenges, crisis tendencies in spiritual and sociocultural life of society the main task of high school should be the development of student's social responsibility by their engagement to participation in research work of the university.

In modern science the social responsibility of personality is interpreted as "dialectic interrelation between person and society which is characterised by mutual rights and obligations about following of social norm's orders and using different means of influence in the case of its violation". Hence scientists distinguish the different types of social responsibility: political, legal, moral, civil, electoral, economic, national, state, corporate and others [1].

In other words, social responsibility of personality means when person executes social norms and orders, customs, traditions, rules of behaviour in different

« We create science »

public spheres, comprehends the importance of their implementation in the settlement of public life. It is expressed in the obligation of personality to protect interests of society, to realize socially important functions, to comprehend the positive and negative consequences of its actions.

It should examine the basic aspects of development of social responsibility by student's participation in the research work at high school. Accordingly, this kind of educational activity is provided by the students' engagement to participation in the round tables, in various research projects, competitions, olympiads, scientific groups, scientific conferences with preparation of reports theses, in writing of scientific articles and others. In the opinion of modern science workers, research work also realizes the following tasks: development of creative thinking and individual abilities in the decision of practical tasks; inculcation the skills of independent research activity; development of the initiative, ability to apply theoretical knowledges in one's practical work; engagement of the most capable students to the decision of scientific problems which have essential value for science and practice; constant updating and perfecting of one's knowledges; expansion of theoretical worldview and scientific erudition of future specialist etc. [2, 56].

During the research work it is also forming the students' purposefulness in the process of acquiring the professional terminology, methodology and ethics of cognitive activity, the basic principles of academic honesty at high school, learning the newest innovative theoretical and applied directions from different branches of scientific knowledge, development of effective cross-cultural dialogue with international experts. It is also promotes the best students' understanding of modern needs of society, basic principles its steady development, forming their cross-cultural competence and hence the skills of effective and responsible behaviour in the mutual relations with the representatives of different cultures.

Moreover the research work of students promotes formation of the most initiative specialists and give them an opportunity to introduce results of their scientific investigations directed to improve the functioning of various spheres of

society, the protecting of the most vulnerable layers of population and so on. In their research projects students frequently examine actual questions connected with state and perspectives of social development, the problems of environmental protection, steady development of society, the decision of urgent socio-economic, demographic, political problems, various aspects of social responsibility.

Hence the research work generates certain moral guidelines and values for students, their ability and desire to be socially active and indifferent in solving urgent social problems as a whole. In particular, it takes place when students participate in scientific socially oriented projects. For example, there is an international organization Enactus that integrates students, teachers and business representatives, and it is oriented to realize socially-business projects for improving the quality of life and living standards etc. [3].

During participation in research work students demonstrate own well-grounded attitude to research problems, creative approach, critical and socially oriented thinking, initiative, socially active citizenship.

Perspectives of further researches are directed to study the effective ways of increasing of students' participation in research work, also the motivational and stimulative, educational role of the teacher in this process, and to examine the most appropriate forms of its organizing for students as a whole.

Literature:

1. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник / За ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.
2. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: [підручник для студентів вузів] /В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – [3-тє вид., стереотип.]. – К.: Знання-Прес, 2003. – 295 с.
3. Enactus in Ukraine. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://enactus.org.ua/>.

Proceedings of XXXXVI International scientific conference

«We create science»

Notes